

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1946-1947.

VERGADERING VAN 30 APRIL 1947.

Verslag uit naam van de Commissie van Financiën en Begrooting belast met het onderzoek van het Wetsontwerp houdende de Begrooting van Pensioenen voor het dienstjaar 1947.

(Zie de n^{rs} 4-III, 223 (zitting 1946-1947) en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 11 en 26 Maart 1947.)

Aanwezig : de hh. VAN OVERBERGH, voorzitter; ALLEWAERT, BOUILLY, Baron DE DORLODOT, DE SMET (P.), HARMEGNIES, LOGEN, RONVAUX, SCHOT, TAILLARD, VAN LAEYS, VAN OUDENHOVE, VAN ZEELAND en DOUTREPONT, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De begrooting van Pensioenen voor het dienstjaar 1947 beloopt 5.717.570.356 frank, tegen 4.467.372.318 frank in 1946, zegge een verhoging met 1 milliard 250.198.038 frank.

Deze verzwaring van lasten komt in hoofdzaak voort van de navolgende uitgaven :

1 ^o Ouderdomspensioenen	fr.	56.456.400
2 ^o Mijnarbeiderspensioenen		138.000.000
3 ^o Allerhande militaire uitkeringen en hulpelden		2.479.600
4 ^o Pensioenen en toelagen betaald door bemiddeling van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen (1914-1918)		475.905.000
5 ^o Burgerlijke, geestelijke en militaire pensioenen vredes-tijd.		153.209.650
6 ^o Allerhande pensioenen en renten		231.188
7 ^o Subsidiën aan de Werkliedenkas van het Ministerie van Verkeerswezen		2.316.200
8 ^o Uitgaven voortvloeiende uit de oorlog 1940-1945		195.200.000
9 ^o Allerhande kosten		6.400.000
10 ^o Kredieten bestemd ter voorziening in de ontoereikendheid van de andere kredieten ingevolge de toepassing van de besluitwet van 29 October 1946		220.000.000
Totaal		fr. 1.250.198.038

Enkele beschouwingen naar aanleiding van de algemene pensioenlasten.

Het is wel moeilijk zich een nauwkeurig beeld te vormen van de ontwikkelingsgang van de lasten voor elke categorie van pensioenen. Veelvuldige elementen komen in beschouwing en de documentatie wordt ons broksgewijze verschaft en is onvoldoende.

De centralisering van al de pensioenen in het Ministerie van Begroting zal het misschien, in een nabije toekomst mogelijk maken die leemte aan te vullen. Maar om met het beginsel consequent te blijven, zouden vanzelfsprekend al de pensioenen en toelagen zonder eenig onderscheid aan bedoeld Ministerie dienen te ressorteeren.

Men ziet trouwens niet in op grond van welke reden de Regeering, bij voorbeeld, beslist heeft de pensioenen van de burgerlijke oorlogsgetroffenen onder de bevoegdheid van het Ministerie van Wederopbouw te brengen. De volstreckte centralisering, zonder enige beperking, biedt gewisse voordelen en in de eerste plaats het voordeel dat ons een volledige en niet meer broksgewijze voorgestelde documentatie aan de hand gedaan wordt.

Men klaagt over de hoge kosten van de pensioenen. In de loop van de bespreking van de begroting in de Kamer der Volksvertegenwoordigers, is er sprake geweest van sommige pensioenpercentages. Uw verslaggever weet niet of de vooropgestelde cijfers juist zijn. Nogmaals, het is zeer moeilijk zich op dit gebied te begeven bij gebrek aan documentatie. De bedragen die wij in de begrotingsdocumenten vinden zijn zeer weinig betrouwbaar, vermits zij eerlang door bijkredieten moeten aangevuld worden.

Maar ziehier nauwkeurige cijfers, die uit de definitieve rekeningen van de dienstjaren 1937 en 1938 gehaald werden; zij zullen het toch mogelijk maken sommige hoegrootheden te bepalen.

In 1937 beliepen de ten laste van de Pensioenbegroting ten bate van de schuldeischers van de Staat gestelde rechten 2.439.831 243 frank; de gewone ontvangsten uit belastingen (directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, registratie) voor dat dienstjaar bedroegen 9.442.136.477 frank en de totale Rijksmiddelenbegroting bedroeg 11.102.233.378 frank.

In 1938 (dit is het laatste jaar waarvoor wij een afgesloten rekening bezitten) beliepen de gestelde rechten 2.692.021.433 frank, en beliepen de gewone ontvangsten uit belastingen 9.527.177.634 frank en het totaal der Rijksmiddelen 11.108.403.307 frank.

Nemen wij nu de toelichtende staat van de begroting van 1947, dan treffen wij daarin aan :

Voor dienstjaar 1946 : de gewone ontvangsten uit vermoedelijke belastingen worden geraamd op 37.178.000.000 frank en de totale Rijksmiddelenbegroting op 38.576.538.500 frank; de totale begroting der pensioenen voor dienstjaar 1946 (met inbegrip van 397.000.000 frank uitgaven in verband met de oorlog 1940-1945) bedroeg 4.467.372.318 frank.

Voor dienstjaar 1947, worden de gewone ontvangsten uit belastingen op 36.391.000.000 frank en de totale Rijksmiddelenbegroting op 38.755.342.950 frank geraamd; de begroting van pensioenen (daarin begrepen 592.200.000 frank voor uitgaven in verband met den oorlog 1940-1945) beloopt 5.717.570.356 frank.

De cijfers voor 1946 en 1947 zijn niet definitief, noch wat de ontvangsten, noch wat de uitgaven betreft, maar zij duiden in elk geval aan dat de uitgaven aan pensioenen niet gestegen zijn in dezelfde verhouding als de gewone ontvangsten uit belastingen.

Men zal hiertegen wellicht opwerpen dat geen rekening wordt gehouden met de opnemingen op het nationaal vermogen vanwege de Dienst voor Sociale Veiligheid, noch met de pensioenen van weduwen en wezen, (begroting voor Orde), noch met de toelagen aan de oorlogsgetroffenen (Ministerie van Wederopbouw). Ziedaar juist waarom wij kunnen zeggen dat onze documentatie tekort schiet.

* * *

In dezelfde gedachtengang zouden wij de berekening willen gemaakt hebben van het percentage der bezoldigingen dat vertegenwoordigd is door de burgerlijke, kerkelijke, militaire pensioenen van vreedstijd (art. 4 van de begroting), de allerhande renten (art. 5, de subsidiën aan de Werkliedenkas (art. 6) en een gedeelte van de 220.000.000 frank die in artikel 9 voorkomen (113.000.000) vormen, volgens inlichtingen van het Ministerie van Begroting, het gedeelte van dat krediet dat aan de verhoging van de rustpensioenen, enz. toekomt); die kredieten belopen gezamenlijk 1.085.651.756 frank.

Maar het is ons volstrekt onmogelijk geweest, volgens de begrotingsbescheiden, het bedrag te kennen van de bezoldigingen die getrokken worden door het personeel dat kan aanspraak maken op een pensioen ten laste van de Staat. Weliswaar becijfert de toelichtende staat op de begroting voor dienstjaar 1947 de uitgaven aan personeel op 11.122.677.495 frank; maar die som houdt geen verband met de wedden die getrokken worden door hen die op het pensioen ten laste van de begroting zullen recht hebben.

Zij omvat de bezoldigingen van de tijdelijke personeelsleden, die geen recht hebben op pensioen, maar bij de Sociale Veiligheid aangesloten zijn; zij omvat nog de gansche reeks van verschillende vergoedingen, hulpgelden, zelfs honoraria van advocaten, gegevens die niet in aanmerking dienen te komen voor de berekening van de pensioenen en welke dus van de in de toelichtende staat vermelde som dient afgetrokken.

Daarentegen moet er een onbepaald gedeelte van het krediet van 600 miljoen frank aan toegevoegd worden, welke in de begrotingsramingen van het Ministerie van Begroting voorkomt.

Ook zouden de bijkredieten, waarvan het bedrag steeds onbekend is, er aan toegevoegd moeten worden.

Kortom, tenzij men er lange dagen werk aan besteedt, is het niet mogelijk een nochtans zoo elementaire inlichting te verkrijgen.

Deze bevindingen doen de afwezigheid van een volledige documentatie op het gebied van pensioenen betreuren. Er is sprake van een omwerking van het regime; zij is onbetwistbaar dringend nodig. Maar vooreerst is het van belang al de gevolgen, goede of kwade, van het tegenwoordige stelsel te kennen.

Vorm van de begrooting.

In ons verslag over de begrotingen der pensioenen voor de dienstjaren 1945 en 1946 (blz. 3), heeft uw verslaggever, na te hebben gewezen op de wanordelijke en ingewikkelde vorm van de begroting der pensioenen, de onmogelijkheid om een juist inzicht te verkrijgen omtrent de werkelijke draagwijdte en de

bestemming van de daarin voorkomende uitgaven, voorgesteld om de over 39 artikelen verspreide kredieten samen te trekken in 7 artikelen, om de kredieten voor administratieve uitgaven over te dragen op de administratieve begroting en de gevraagde kredieten zo voor te dragen dat men zich gemakkelijk rekenschap kan geven van de omvang welke voor de verschillende groepen van pensioenen, renten en uitkeringen vereist is.

Bovendien heeft uw Commissie voorgesteld om het eerste deel van het ontwerp van begroting te doen vervallen en het te vervangen door een synoptische tabel van de pensioenen, waarin het aantal pensioen- en rentegerechtigden wordt aangegeven, en waarin de werkelijke uitgaven van het laatste afgesloten dienstjaar, de toegekende kredieten voor het volgende dienstjaar en de gevraagde kredieten voor de besproken begroting vervat zijn.

Uw verslaggever heeft het verlangen te kennen gegeven om de redenen te vernemen om welke het Departement niet is ingegaan op de wens van de Commissie van Financiën omtrent de vorm van de begroting (in hoofdzaak het opmaken van de bovenbedoelde synoptische tabel).

Hij heeft als antwoord gekregen :

« Aan dat verlangen is zoveel mogelijk tegemoet gekomen voor wat betreft de begroting voor pensioenen voor 1947; de uitgaven welke voorheen per departement waren aangegeven, komen in de begroting voor 1947 voor per *soort* van pensioen. Deze wijziging brengt een volslagen verandering in de vorm van die begroting. Wat de synoptische tabel betreft, waarvan spraak is in het verslag, die kan gepubliceerd worden zodra een akkoord daaromtrent is bereikt bij de laatste bespreking welke moet plaats hebben tussen het Departement van Begroting en gedelegeerde leden van het Parlement inzake de vorm van de begrotingen. »

In der waarheid, moeten wij zeggen dat er tot op zekere hoogte rekening werd gehouden met de suggesties van de Commissie. De begroting omvat nl. nog slechts negen artikelen, doch de uitgaven in verband met de pensioenen zijn noch in een zeer helderen, noch verstaanbaren vorm gegoten.

Verder zijn de administratiekosten, welke in die begroting niet thuishoren, gehandhaafd gebleven. Ze werden zelfs met 6.400.000 frank verhoogd (art. 8) en op 9.005.000 frank gebracht.

Wij herhalen het voorbehoud, dat wij vroeger daaromtrent gemaakt hebben, De begroting der pensioenen zal geen kredieten moeten omvatten voor administratieve uitgaven van die aard; ze omvat overigens ook geen uitkeringen aan het personeel en voor het materieel dat voor de uitvoering van de dienst bestemd is.

Diezelfde opmerking vindt haar toepassing op een gedeelte van het krediet in artikel 6¹⁰, namelijk waar het luidt : « Subsidie als bijdrage in de verschillende lasten der inrichting » en dat betrekking heeft op administratieve uitgaven van de Werkliedenkas van het Departement van Verkeerswezen. Deze subsidie is op haar plaats in de begrotingen van de onderscheiden ministeries.

Wat nu de synoptische tabel betreft, die heeft de verslaggever zelf opgemaakt.

Onderzoek van enkele kredieten.

I. — *Artikel 5³* van het ontwerp van begroting omvat een krediet van 150.000 frank onder de redactie « Academia Belgica te Rome : jaarlijkse lijfrente aan de schenker van een historische bibliotheek ».

Dat krediet wordt als volgt verantwoord : « Een jaarlijksche lijfrente van 150.000 frank wordt als vergoeding toegekend aan de schenker van een zeer kostbare historische bibliotheek, waarvan de waarde op min of meer 30 miljoen frank geschat wordt ».

Luidens artikel 114 van de Grondwet « kan geen pensioen, geen gift ten laste van 's lands Kas worden toegekend dan uit kracht van een wet ». De parlementaire traditie vergt dat de bedoelde wet, welke in die grondwettelijke bepaling bedoeld wordt, een bijzondere organieke wet moet zijn, waarin de titularis van het pensioen en de voorwaarden van toekenning met name genoemd en bepaald worden. Zulks blijkt uit talrijke precedentes op dat gebied.:

Wet van 16 Maart 1921 : pensioen aan Mej. Leman;

Wet van 23 Januari 1929 : pensioen aan Barones Wwe Jacques de Dixmude;

Wet van 12 Januari 1929 : pensioen aan Mw. Wwe Joseph Wouters;

Wet van 3 Januari 1930 : pensioen aan Mw. Wwe Edmond Thieffry;

Wet van 13 Juli 1930 : pensioen aan Mej. Marie Banning;

Wet van 13 Juni 1938 : pensioen aan Mw. Wwe Edmond Rubbens, en een reeks wetten tot verlening van pensioen aan weduwen van oud-leden van het Parlement.

Het schijnt dus dat in de huidige vorm, d.w.z. de eenvoudige opneming van een krediet in de begroting, de besproken toewijzing en het desbetreffend krediet niet voldoen aan het grondwettelijke voorschrift en dat de Senaat ze niet kan aanvaarden.

Maar waarover gaat het feitelijk?

Een geleerde heeft aan een wetenschappelijke instelling van openbaar nut een zeer kostbare bibliotheek geschonken, die ongeveer 30 miljoen frank waard is. De Regering oordeelt terecht dat ze een blijk van dankbaarheid verschuldigd is aan die edelmoedige schenker en zij kent hem een jaarlijkse lijfrente toe van 150.000 frank.

Het krediet ter betaling van die schuld van dankbaarheid moest eigenlijk niet in de begroting der pensioenen voorkomen; het zou een artikel moeten vormen in de Rijksbegroting. Feitelijk betreft het een rente zonder uitdrukking van kapitaal van dezelfde soort namelijk als wij vinden in de Rijksschuld-begroting op naam van de stad Brussel.

Het is bekend dat er sedert 1843 aan de stad Brussel een som van 300.000 frank wordt betaald ter uitvoering van een overeenkomst van 5 November 1841, krachtens welke de Stad aan de Staat verschillende gemeentegoederen en kunst- en wetenschappelijke verzamelingen afstond, welke in die lokalen bestonden, tegen betaling van een jaarrente van 400.000 frank; welke het Parlement tot 300.000 frank terugbracht.

Het is aangewezen deze zaak op dezelfde manier te regelen.

II. — *Artikel 9.* — Krediet van 220.000.000 frank, bestemd om te voorzien in de ontoereikendheid der voor de uitbetaling der rustpensioenen voorziene vergoedingen, tengevolge van de toepassing van de besluitwet dd. 29 October 1946, houdende verhoging van de rust- en overlevingspensioenen.

Uw verslaggever heeft aan de h. Minister van Begroting het volgende gevraagd : Om welke reden werd er een beroep gedaan op een enkel krediet van 200 miljoen frank in plaats van een verhoging van elk der toewijzingen, zoals de regel van de specialiteit zulks streng vereischt?

Hier is het antwoord :

« Zoals in de verklarende nota bij artikel 9 van de begroting gezegd is, leidt de toepassing van de besluitwet van 29 October 1946 tot een aanzienlijke extrauitgave doordat de rust- en overlevingspensioenen naar het voorbeeld van de wedden geperekwateerd werden.

» Bij het opmaken van de begroting der pensioenen, was het onmogelijk de globale uitgaven (geschat op 220 miljoen frank) als gevolg van de verhoging der pensioenen om te slaan. Immers, de herziening van elk bestaand pensioen en de berekening van het bedrag der nieuwe pensioenen vraagt een lang en ingewikkeld werk van bijzondere gevallen; de bevoegde diensten konden onmogelijk tijdig de juiste uitgave voorzien, welke moet voortvloeien uit de toepassing van gezegd besluit op de pensioenen, welke door hen worden betaald. Wat evenwel het gebruik van het krediet in artikel 9 betreft, zal een scherp onderscheid gemaakt worden in samenwerking met het Rekēnhof. »

— De redenen, door de Administratie aangevoerd, kunnen ons sceptisch doen blijven, want het is moeilijk te geloven, dat het niet mogelijk is per categorie bij benadering te schatten hoeveel door de maatregel tot verhoging, bekrachtigd bij de besluitwet van 29 October 1946, meer zal moeten uitgegeven worden. Als het Bestuur die raming voor elke partij niet heeft kunnen doen, hoe is het er dan in geslaagd het totaal van 220 miljoen frank vast te stellen?

Overigens valt er verzet aan te tekenen tegen die manier van handelen, waardoor globale sommen ter beschikking worden gesteld van een Minister, die ze dan moet verdelen onder verschillende diensten. De Minister van Begroting beschikt aldus, buiten de 220 miljoen frank waarvan hier spraak is, over een krediet van 600 miljoen frank ter dekking van de uitgaven voor de wedden en vergoedingen van het personeel der verschillende Staatsdiensten en over een krediet van 5 milliard, dat als toelagen onder de verschillende besturen moet worden verdeeld.

Dat is een verwerpelijke manier van handelen, omdat ze in geen enkel opzicht overeenkomt met onze opvatting, die wij in het Belgisch Staatsrecht hebben over de begroting en de begrotingskredieten. Zulk een praktijk brengt ons nagenoeg 150 jaar terug.

Onderzoek van de verschillende categorieën van pensioenen.

BURGERLIJKE PENSIOENEN

Hieronder volgen de wijzigingen, welke in 1946 gebracht werden in de wetgeving op de burgerlijke pensioenen en sommige bijzondere pensioenen, alsmede de daaruit voortvloeiende lasten :

a) Toekenning aan de titularissen van rust- en overlevingspensioenen, van een wachtgeld in verhouding tot het bedrag van het pensioen en dat ten hoogste 8.000 frank kan bedragen. (Besluitwet van 8 Februari 1946.)

Het bedrag van de uitgave voor de burgerlijke en militaire ancienniteitspensioenen is dientengevolge 39.258.513 frank.

Deze toekenning wordt in 1947 niet hernieuwd.

b) Verhoging van de op naam verleende pensioenen op grond van bijzondere wetten aan zekere rechthebbenden van personen die grote diensten bewezen hebben aan het land. (Besluitwet van 14 Februari 1946.) De toelage bedraagt 20 % van de achterstallen en kan 300 frank per maand niet te boven gaan.

Jaarlijkse uitgave : 28.000 frank.

c) Verhoging van de rust- en overlevingspensioenen, doordat met ingang van 1 Januari 1946, de coëfficiënt voor de globale bedragen, welke 130.000 frank per jaar niet te boven gaan, op 125 % wordt gebracht (besluitwet van 29 October 1946).

De jaarlijkse uitgave bedraagt ongeveer 113 miljoen frank.

Het benodigde krediet voor 1947 is begrepen in het bedrag van 220 miljoen, dat in artikel 9 van het besproken begrotingsontwerp voorkomt.

Uit deze gegevens blijkt dat de wetgeving op de pensioenen met de jaren moeilijker wordt en dat het van belang is, de regeling geheel en al om te werken, zoals de Commissie van Financiën herhaaldelijk heeft gewenst.

In ons verslag over de begroting van pensioenen voor het dienstjaar 1940, hebben wij reeds op die verwikkelingen gewezen en door enkele goed gekozen voorbeelden aangetoond wat er al moet gecijferd worden om een pensioen te berekenen, welke grote en onverantwoorde verschillen bestaan tusschen de regeling van de burgerlijke pensioenen, van militaire pensioenen, van de onderwijspensioenen, van de pensioenen der magistraten, van de pensioenen der geestelijken; welke misbruiken ontstaan uit de optelling van sommige voordeelen die uit de pensioenberekening zouden moeten wegblijven (bij voorbeeld de diploma's, de voordeelen in natura, enz.). Voor zoveel nodig, wijzen wij naar dat stuk en dringen wij er op aan dat bij de herziening van de regeling, rekening zou worden gehouden met de toenmaals gemaakte opmerkingen namens de Commissie van Financiën en die de Minister van Financiën van die tijd, de h. Gutt, als gegrond heeft erkend.

Toch wensen wij ook dat de rechtmatig verworven rechten van het Rijkspersoneel zouden geëerbiedigd worden, want er valt op te merken, dat de besluitwet van 29 October 1946, de oud-gepensioneerden in hun belangen schaadt. Het pensioen wordt immers zonder meer vermenigvuldigd door 2,25 met een maximum van 135.000 frank; dat pensioen is echter berekend volgens de oude wedden. De Rijksbeambten die in de toekomst zullen gepensionneerd worden, zien daarentegen hun pensioen berekend volgens de nieuwe wedden op 100 %; maar de nieuwe wedden waren reeds vermenigvuldigd met een verhogingscoëfficiënt. Daaruit volgt dat de nieuw-gepensioneerden, met gelijken graad en gelijke ancienniteit, een hoger pensioen krijgen dan de oud-gepensioneerden, omdat het bestanddeel « bezoldiging » verhoogd werd. Dat is natuurlijk een onrechtvaardigheid.

Wij begrijpen heel goed waarom er aldus gehandeld wordt : het beginsel van de verdelende rechtvaardigheid zou geleid hebben tot een volslagen herziening van alle pensioenen met vooraf een aanpassing van de wedden, wat een langdurig werk zou vereist hebben, dat het Bestuur, nu reeds overlast, niet kon verrichten.

Doch er was een behoorlijk middel om aan het vraagstuk een oplossing te geven : in plaats van de vroegere pensioenen te vermenigvuldigen met een coëfficiënt 2.25, had de Regeering een oordeelkundig gekozen hoger coëfficiënt kunnen nemen, waardoor de billijkheid gevrijwaard zou geweest zijn.

Want het verdient opmerking, het zijn altijd de burgerlijke pensioenen waarop men het gemunt heeft, als er spraak is van de kosten der pensioenen. Toch denken wij, — en men kan zich daar rekenschap van geven door een blik te werpen op de synoptische tabel bij dit verslag — dat deze opvatting op een grote dwaling berust; de kosten voor de burgerlijke pensioenen zijn niet zoo sterk toegenomen als die voor alle andere pensioenen.

Overigens wensen wij ook, dat de Regering het stelsel van de kapitalisatie van de hand zal wijzen. De gebeurtenissen in deze laatste jaren hebben afdoende bewezen, dat een dergelijk stelsel ons naar een volslagen ramp zou geleid hebben.

Bij de herziening van de wetgeving op de pensioenen zou ook de kwestie van het pensioen der ambtenaren, die naar parastatale organismen overgaan, moeten geregeld worden. Feitelijk, zijn dit gedecentraliseerde openbare diensten en blijven de betrokken beambten verder dienst doen in het algemeen bestuur; ze zouden dan ook onder de toepassing van de algemene pensioenwet moeten vallen.

Zoals wij dat reeds in ons verslag over de begrotingen van pensioenen voor de dienstjaren 1945 en 1946 hebben gedaan, hebben wij nu ook een tabel opge maakt waarin per categorie van gepensioneerden en per jaar, wordt aangegeven hoeveel pensioenen verleend werden van 1940 tot 1946, wegens ancienniteit eensdeels, en ziekte anderdeels; wij stellen vast dat het misbruik van de talrijke pensioenen, wegens ziekte nog erger wordt en vestigen de aandacht van de Regering daarop. Als de statistieken volledig waren, als wij de verdeling van die pensioenen konden krijgen onder mannelijke en vrouwelijke beambten, dan zouden wij onmiddellijk zien dat het misbruik vooral aan de zijde der vrouwen bestaat. Vele jonge meisjes komen bij het Bestuur in dienst op 20-jarigen leeftijd, blijven er een tiental jaren, het minimum volgens de wet van 1844, en dan, als ze getrouwd zijn, laten zij zich pensionneren wegens ziekte, in het algemeen na reeds veel ziekteverlof en zelfs een terbeschikkingstelling te hebben verkregen. Die pensioenen zijn wel niet zeer hoog, (sedert de nieuwe weddeschaal 5.000 tot 6.000 frank), maar door hun groot aantal en door het feit dat het jonge mensen zijn, die pensioen genieten, wegen ze zwaar op de Schatkist.

Opgave van het aantal burgerlijke pensioenen, van 1940 tot 1946.

Jaren	Burgerlijke (behalve die van het Rijks- onderwijs)		Burgerlijke (Rijksonderwijs)		Gemeentelijke leraars en onderwijzers		Geestelijken		TOTAAL	
	ancien- niteit	ziekte	ancien- niteit	ziekte	ancien- niteit	ziekte	ancien- niteit	ziekte	ancien- niteit	ziekte
1940	367	424	98	42	407	194	47	20	919	680
1941	504	588	128	26	428	194	49	40	1.109	848
1942	352	480	136	21	413	200	63	55	964	756
1943	556	433	105	36	414	170	43	39	1.118	678
1944	426	286	102	22	379	239	32	19	939	566
1945	512	390	140	14	692	359	57	21	1.401	784
1946	615	748	146	32	841	484	81	31	1.683	1.295
	3.332	3.349	855	193	3.574	1.840	372	225	8.133	5.607

MILITAIRE PENSIOENEN EN OORLOGSPENSIOENEN

Wijzigingen in de wetgeving.

De besluitwetten van 8 Februari en 29 October 1946, betreffende de burgerlijke pensioenen, zijn mede van toepassing op de militaire pensioenen.

Bij de besluitwet van 8 Juli 1946, werd een verhoging afgekondigd van de pensioenen en uitkeringen, waarop een veranderlijk gedeelte werd toegepast ter uitvoering van de wet van 28 Juli 1926 en van de steun die, bij gebreke aan pensioen, verleend wordt aan militairen of hun rechthebbenden.

Dat besluit heeft tot gevolg gehad dat het aantal veranderlijke gedeelten van 31 op 44 werd gebracht. Practisch heeft deze maatregel geleid tot een verhoging met ongeveer 30 % van het bedrag der pensioenen, zoals deze bestonden op 31 December 1945.

De uitgave voor het dienstjaar 1946 bedraagt zowat 273 miljoen frank.

* * *

Volgens de gegevens van de begroting vinden wij :

a) de vroegere militaire pensioenen, die in artikel 4 voorkomen ten bedrage van 3.747.000 frank, waaraan de verschillende extrauitgaven moeten worden toegevoegd, die op bladzijde 16 worden aangetroffen;

b) de pensioenen en uitkeringen door bemiddeling van de Nationale Kas der Oorlogspensioenen (art. 3 : 2.044.435.000 frank) :

1° vaste annuïteit te storten op het Dotatiefonds voor Oorlogspensioenen, 610.000.000 frank;

2° de toelagen aan het Dotatiefonds, 1.434.435.000 frank.

Er is een verhoging met 475.905.000 frank tegenover de kredieten voor 1946.

c) de uitgaven voortvloeiende uit de oorlog 1940-1945 bedragen 592.200.000 frank, zijnde een vermeerdering met 195.200.000 frank.

* * *

De uitgaven voor pensioenen als gevolg van den oorlog 1940-1945, zullen in de toekomst de belangrijkste post van de begroting vormen, want die uitgaven zullen noodgedwongen stijgen van jaar tot jaar gedurende een zekeren tijd nog. Het is thans onmogelijk om zelfs bij benadering te schatten welke terugslag dat op de begroting zal hebben. In elk geval zal het Dotatiefonds, dat bij koninklijk besluit van 20 Juli 1939 werd opgericht, geheel en al moeten omgewerkt worden. Wij herinneren er aan dat het doel van het Fonds was, over een zeker aantal jaren, een normaal teruglopende last te verdelen, die noch redelijkerwijze, noch noodzakelijkerwijze in hoofdzaak moet gedragen worden door de eerstvolgende begrotingsjaren.

Daar de omvang van de oorlogsrenten in 1939 op 11 milliard werd bepaald en de delging over een tijdsverloop van 35 jaren moest plaats vinden, op voet van 4,25 %, moest aan het Fonds als vaste annuïteit een bedrag van 610 miljoen frank gestort worden.

Naar het oordeel van uw verslaggever, behoort die regeling te worden herzien zoodra de tijdsomstandigheden een beetje stabiel worden.

PENSIOENEN VAN SOCIALE VOORZORG

OUDERDOMSPENSIOENEN.

Wijziging van de wetgeving.

De wet van 28 Augustus 1946 heeft de wetgeving betreffende de verzekering met het oog op ouderdom en vroegtijdige dood gewijzigd.

De voornaamste wijzigingen bij deze wet ingevoerd zijn :

1º Voor al de ouderdomspensioentrekkers.

Afschaffing van de inhoudingen van 500 frank of 250 frank wegens verpleging of samenwoning met een gerechtigde persoon al dan niet rechthebbende op de ouderdomsrentetoeslag.

2º Voor de gewezen loontrekkende hand- of geestesarbeiders.

Toelating tot het genot van de verhoging zonder onderzoek over de middelen van al de gewezen arbeiders, arbeidsters of bedienden geboren vóór 1 Januari 1867 en van de gewezen vrouwelijke bedienden geboren vóór 1 Januari 1872.

Nieuwe verzachting van de stortingsvoorwaarden voor al de personen geboren sedert voormelde datums en toelating tot de rentetoeslag, zonder onderzoek over de middelen van de vroegere handarbeiders, handarbeidsters en bedienden geboren van 1867 tot en met 1880 en van de gewezen vrouwelijke bedienden, geboren van 1872 tot en met 1885 die, waar zij de wettelijke stortingen niet gedaan hebben, nauwkeurige en overeenstemmende bewijzen gebracht hebben dat zij gedurende ten minste tien jaren tusschen 50 en 65 jaar, of tusschen 45 en 60 jaar voor de vrouwelijke bedienden; loon- of weddetrekkend geweest zijn.

3º Voor de vrij verzekerden.

Opvoering van de maximumgrens van inkomsten toegelaten voor het verlenen van de ouderdomsrentetoeslag; vrijstelling van de kadastrale opbrengst van het enig huis dat de aanvrager bezit of betreft.

Vermindering van de rentevoet als inkomsten aangemerkt voor het gedeelte van de geblokkeerde roerende kapitalen (60 %);

Gunstiger regelen voor de berekening van de alimentatiegelden welke de meer bemiddeld geachte afstammelingen vermoedelijk kunnen betalen aan hun ascendenten die het pensioen na onderzoek vragen;

Verzachting van de stortingsvoorwaarden voor de verzekerden geboren sedert 1 Januari 1867;

Vermindering met 50 % van de inhouding gedaan voor elke ontbrekende of ontoereikende storting.

4º Voor de weduwen.

Verzachting van de stortingsvoorwaarden voor het toekennen van de weduwerentetoeslag;

Toekenning van de ouderdomsrentetoeslag zonder onderzoek aan weduwen van loontrekkenden die genot hebben of zich in een toestand bevinden om genot te hebben van het aanvullend overlevingspensioen (Sociale Zekerheid) onder voorwaarde dat zij de van de vrij verzekerde geëiste stortingen verricht hebben.

5° *Voor de wezen.*

Voortzetting van uitbetaling van de wezentoeslag na 16 jaar en tot 18 jaar aan de wees die regelmatig des voormiddags en des namiddags de lessen bijwoont van een instelling van vak- of algemeen onderwijs of die gebonden is door een contract van leerjongenschap door de Regering erkend en gecontroleerd.

* * *

Het *maximumbedrag van de pensioenen* is niet gewijzigd; evenwel zullen die verschillende maatregelen ten gevolge hebben dat een tamelijk groot aantal aanvragers zullen toegelaten worden tot het genot van de ouderdomsrentetoeslag tegen het maximumbedrag, terwijl zij te voren daarvan uitgesloten waren of die toeslagen slechts tegen verminderd bedrag genoten.

Andere categorieën van gepensioneerden die niet tot het maximumbedrag kunnen toegelaten worden, zullen nochtans een hoger pensioen genieten wegens de afschaffing of de vermindering van de verschillende inhoudingen waaraan zij onderworpen waren.

Wat betreft de weerslag van die wetgeving op de kredieten, werd de jaarlijkse verhoging van de werkelijke uitgaven op 100 miljoen frank geraamd.

De verdeling van die som onder de genietters van een ouderdomsrentetoeslag en van een weduwerentetoeslag zal zich bij benadering voordoen als volgt :

Ouderdomsrentetoeslag : Zonder onderzoek over de middelen . fr.	50.000.000
Na onderzoek over de middelen	45.000.000
Weduwenrentetoeslag	5.000.000

Wijzigingen ingetreden in zake kindertoeslagen.

De besluitwet van 22 Augustus 1946, betreffende de kindertoeslagen voor loontrekkenden, voorziet in artikel 10 dat het verlenen van de kindertoeslagen van 800 of 600 frank per maand, voor de wezen van loontrekkenden, inzonderheid de afschaffing medebrengt, wat hen betreft, van de wezentoeslagen voorzien bij de wetgeving op de ouderdomspensioenen.

De voor de begroting der pensioenen te bestrijden uitgave zal uit dien hoofde met 10 miljoen frank per jaar verminderen.

Samenordening van de teksten der wetten en besluiten.

Artikel 25 der wet van 28 Augustus 1946, tot wijziging van de wetgeving in zake de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood, heeft de samenordening voorzien van de teksten der wetten en besluiten, die de basiswet van 15 December 1937 gewijzigd hebben.

Deze wetgeving werd samengeordend door het Regentsbesluit van 12 September 1946.

Een besluit van de Regent, van 1 September 1946, bepaalt de uitvoeringsmaatregelen van de indiening en het onderzoek der aanvragen om verhoging van de ouderdomsrente.

Ten slotte, een Regentsbesluit van 16 September 1946, betreffende de toekenning van aanvullende ouderdoms- en overlevingsrente, heeft de besluiten van 30 Januari, 12 Maart, 17 April, 13 December 1945 en 22 Juni 1946 ingetrokken en heeft de regelen voor toekenning dezer aanvullingen in verband gebracht met het Regentsbesluit van 12 September 1946, voor hetgeen de weduwerentetoeslagen en de wezentoeslagen aangaat.

OUDERDOMSRENTETOESLAG.

Bij besluit van de Regent van 22 Juni 1946, wordt het jaarlijks bedrag van de ouderdomsrentetoeslag vastgesteld als volgt :

11.200 frank voor een gehuwd mannelijk verzekerde;

7.500 frank voor een verzekerde die ongehuwd is, weduwnaar, uit den echt gescheiden of gescheiden van tafel en bed en van goederen, zomede voor de gehuwde vrouw wier echtgenoot de ouderdomsrentetoeslag niet geniet;

6.400 frank voor de overlevingsrente.

Het aantal personen welke die toeslag ontvangen bedraagt thans 96.664 voor de ouderdomsrente en 77.692 voor de overlevingsrente.

DE UITGAVEN VOOR 1946.

De uitgaven betreffende het dienstjaar 1946 kunnen berekend worden als volgt :

1° Ten laste van de Staat :

a) Uitgaven te financieren door het Dotatiefonds (besluitwet van 22 Juli 1939) :

Ouderdomsrentetoeslag.	fr. 493.475.465,10
Verhoging weduwerente en wezentoeleage	65.835.879,40

b) Uitgaven rechtstreeks door de Schatkist te financieren (art. 6 van de besluitwet van 22 Juli 1930) en verdubbeling voorzien door de besluitwet van 27 October 1944 :

Ouderdomsrenten	215.872.947,45
Weduwenrenten en wezentoeleagen	30.429.154,05

c) Daar de tussenkomst van de Staat in de uitgaven te financieren door het Dotatiefonds, op 574.437.114,83 fr. is vastgesteld, werd het verschil tusschen dit cijfer en de werkelijke uitgave die voorkomt onder littera a) aangewend voor de terugbetaling van leningen, zijnde

15.125.770,33

d) De Staat heeft anderdeels de uitgave gefinancierd die voortspuit uit zijn bijdrage in de samenstelling van de ouderdoms- en weduwenrenten, zijnde

77.199.000,00

Het totaal van de Staatstussenkomst bedraagt dus fr. 893.938.216,33

2° De lasten van de maatschappelijke zekerheid :

a) Aanvullend ouderdomspensioen :

arbeiders	fr. 737.859.469,00
bedienden	59.429.952,00

b) Aanvullend overlevingspensioen :

arbeiders	443.164.384,00
bedienden	76.135.712,00

Totaal. . fr. 1.316.589.517,00

Ten laste van de Staat fr. 897.938.216,33

Totale last van de ouderdomspensioenen. fr. 2.214.527.733,33

AANTAL RECHTHEBBENDEN.

Het aantal rechthebbenden op de rentetoeslagen bedroeg, op 31 December 1946 :

Ouderdomsrentetoeslag.	265.051
Weduwen- en wezenrentetoeslag	+ 115.000
	380.051

PENSIOENEN DER MIJNWERKERS.

Wijziging van de wetgeving.

In 1946 heeft een enkele besluitwet het pensioenstelsel van de mijnwerkers en daarmee gelijkgestelde werklieden gewijzigd en aangevuld, de besluitwet van 26 Augustus 1946 — in werking getreden op 1 Augustus 1946 — die aanzienlijke verbeteringen heeft gebracht in het vroeger bestaande stelsel, en inzonderheid in zake bijdragen, bedrag der uitkeringen en voorwaarden waarin deze toegekend worden.

Ontleding van de voornaamste wijzigingen door deze besluitwet aangebracht.

A. — BIJDRAGEN.

Van 1 Augustus 1946 af, wordt voor de inning van de bijdragen voor de kinderbijslag, voor de werklozensteun en voor de huishoudelijke wederuitrusting, geen rekening meer gehouden met het gedeelte van het loon dat 4.000 frank per maand te boven gaat.

B. — UITKERINGEN.

a) Vol ouderdomspensioen (30 jaren dienst en meer) :

1° Het pensioen wordt opgevoerd :

van 15.000 frank tot 20.070 frank voor de gehuwde ondergrondse arbeiders;
 van 12.300 frank tot 16.470 frank voor de gehuwde bovengrondse arbeiders;
 van 10.000 frank tot 13.380 frank voor de ongehuwde ondergrondse arbeiders;
 van 8.200 frank tot 10.980 frank voor de ongehuwde bovengrondse arbeiders;

De bijlagen die te voren toegekend werden per jaar dienst boven 30 jaar, worden afgeschaft.

2° De gepensioneerde bovengrondse arbeider die minstens 15 jaar ondergrondse dienst telt, ontvangt het vol pensioen van de ondergrondse arbeider, per jaar ondergrondse dienst, waarbij het maximum van het totaal aantal in beschouwing te nemen dienstjaren op 30 jaar bepaald is.

b) Evenredig ouderdomspensioen (20 tot 29 jaar dienst) :

1° Het bedrag van het pensioen wordt strikt evenredig met de jaren dienst. Het is vastgesteld op $1/30^e$ van het vol pensioen per jaar dienst.

2° De ondergrondse arbeider, die op 55 jaar tot een evenredig pensioen voor 20 tot 29 jaar ondergrondse arbeid wordt toegelaten en die bovendien bovengrondse dienstjaren telt, ontvangt op de leeftijd van 60 jaar, een bijslag van een bedrag van $1/30^e$ van het vol pensioen voor bovengrondse dienst per jaar dienst boven de grond.

Het maximum van het totaal aantal dienstjaren die kunnen in rekening genomen worden, is vastgesteld op 30 jaar.

c) Invaliditeitspensioen :

Het maximum van het invaliditeitspensioen — dat, voor de gehuwde invaliden, vastgesteld is op 300 maal $1/2$ het dagloon — wordt opgevoerd van 13.600 frank tot 18.000 frank.

d) Aanrekening van diensten :

Een nieuwe bepaling verzekert de eerbiediging van de belangen der Belgische mijnarbeiders die verblijven in Belgische gemeenten welke van af 18 Mei 1940 door Duitschland aangehecht werden, en die na dien datum verplicht werden in Duitschland te werken.

Die periode van verplichte arbeid wordt beschouwd als werkelijke dienst in de mijnen.

e) Overlevingspensioen der weduwen :

Het overlevingspensioen der weduwen van 55 jaar oud wordt opgevoerd van 4.200 frank tot 6.400 frank, evenals voor de weduwen van de algemene wet van minstens 55 jaar oud.

f) Ouderdomspensioen der weduwen :

Daar het ouderdomspensioen der weduwen vastgesteld is op de helft van het pensioen van de echtgenoot, brengt de verhoging van het pensioen der arbeiders automatisch een verhoging van het pensioen van hun weduwen mede.

Bovendien is voorzien dat dit pensioen niet lager mag zijn dan 6.400 frank, hetgeen het bedrag van de overlevingsrente van de weduwen van 55 jaar voorstelt.

Ten slotte, ontvangen de weduwen van mijnwerkers die een pensioen genoten op grond van de wetgeving van vóór 30 December 1924, ter vervanging van de toelagen welke die vroegere wetgeving hun toestond, het weduwenpensioen voorzien bij de besluitwet van 26 Augustus 1946.

PENSIOENSTELSEL VAN DE MIJNWERKERS OP DATUM VAN 31 DECEMBER 1946.

A. — BIJDAGEN.

De verzekeringsbijdragen zijn vastgesteld, voor de ondergrondse arbeiders werkzaam in de kolenmijnen, op 31 % van de lonen, zijnde 23 % ten laste van de exploitanten en 8 % ten laste van de arbeiders.

Voor de overige arbeiders zijn zij vastgesteld op 27 % van de lonen, zijnde 19 % ten laste van de kolenmijnen en 8 % ten laste van de arbeiders.

Die bijdragen dekken de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, vroegtijdige dood, ziekte, invaliditeit, zomede met het oog op het jaarlijks verlof, aanvullend verlof van de ondergrondse arbeiders der kolenmijnen, de werklozensteun, de kinderbijslagen en de huishoudelijke wederuitrusting.

Voor de inning van de bijdragen voor werklozensteun, kindertoeslagen en huishoudelijke wederuitrusting wordt geen rekening gehouden met het gedeelte van het loon dat 3.000 frank te boven gaat.

B. — PRESTATIES.

a) *Normaal ouderdomspensioen* (ten minste 30 jaren dienst).

Voorwaarden van toekenning :

1° Werkzaam zijn in een verzekeringsplichtig bedrijf op de wettelijke pensioenleeftijd, dit wil zeggen op 55-jarige leeftijd voor ondergrondse arbeiders (alsmede voor de delvingsmachinisten, die ten minste 30 jaar bij die bijzondere dienst werkzaam zijn geweest), op 60-jarige leeftijd voor de bovengrondse arbeiders;

2° Blijk geven van ten minste 30 jaren dienst te hebben geleverd in verzekeringsplichtige bedrijven;

3° Blijk geven van 264 dagen te hebben gewerkt in het jaar vóór de datum, waarop het werk wordt gestaakt, dit voor arbeiders die meer dan één jaar werkzaam zijn geweest buiten verzekeringsplichtige bedrijven, in de loop van de 10 laatste jaren vóór de pensioenleeftijd.

Afwijkingen van die voorwaarden :

1° Hij, die als ondergronds arbeider in een steenkoolmijn na 31 Januari 1945 werkzaam is geweest, kan, zodra hij blijk geeft van 30 jaren ondergrondse arbeid te hebben verricht, zijn ouderdomspensioen aanvragen, wat ook zijn leeftijd moge zijn (vervroegd pensioen);

2° Wordt als werkzaam beschouwd op de wettelijke pensioenleeftijd, voor zover hij ten minste 30 jaren dienst heeft, de titularis van een invaliditeitspensioen, de arbeider die zijn werk heeft moeten opgeven in onder de wet vallende bedrijven, als gevolg van een ongeval, van economische crisis of van staking van het bedrijf, waar hij werkzaam was, en de vast aangestelde bediende of secretaris van de Centrale Vakbonden voor mijnwerkers, die de mijn verlaten heeft om die betrekking te bekleeden.

Jaarlijks bedrag van het normaal ouderdomspensioen :

- 20.070 frank voor een gehuwd ondergronds arbeider, die niet meer werkt ;
- 13.380 frank voor een ondergronds arbeider die ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is en niet meer werkt ;
- 16.470 frank voor een bovengronds arbeider, die gehuwd is en niet meer werkt ;
- 10.980 frank voor een bovengronds arbeider, die ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is en niet meer werkt ;

Hij die na zijn oppensioenstelling nog werkt en een hoger loon verdient dan 1.000 frank bruto per maand, ontvangt een verminderd pensioen van 3.504 frank per jaar als hij gehuwd is (ondergrond en bovengrond) en van 2.400 frank per jaar als hij ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is (ondergrond en bovengrond).

Een gepensioneerde, die tewerkgesteld is als werkleider van Duitse krijgsgevangenen, wordt geacht niet meer te werken.

N.B. — Een gepensionneerd bovengronds arbeider, die ten minste 15 jaar ondergrondse arbeid heeft verricht, ontvangt 1/30^e van het volle pensioen van een ondergronds arbeider per jaar ondergrondse arbeid, waarbij het maximum van het totaal aantal in aanmerking komende dienstjaren vastgesteld is op 30 jaar.

b) *evenredig ouderdomspensioen* (20 tot 29 jaren dienst).

Voorwaarden van toekenning :

1° Werkzaam zijn in een verzekeringsplichtig bedrijf op de wettelijke pensioenleeftijd, dit wil zeggen op 55-jarigen leeftijd voor de ondergrondse arbeiders, op 60-jarige leeftijd voor de bovengrondse arbeiders ;

2° Blijk geven van ten minste 20 tot 29 jaren dienst te hebben geleverd in verzekeringsplichtige bedrijven ;

3° Blijk geven van ten minste 1.584 dagen te hebben gewerkt in de loop van de 10 jaren, die voorafgaan aan de datum, waarop het werk wordt gestaakt, waarvan 264 dagen in de loop van het laatste jaar.

Afwijking van die voorwaarden :

Wordt als werkzaam beschouwd op de wettelijke pensioenleeftijd, voor zover hij ten minste 20 jaren dienst heeft, de titularis van een invaliditeitspensioen, de arbeider die zijn werk heeft moeten opgeven in verzekeringsplichtige bedrijven als gevolg van een ongeval, van economische crisis of van staking van het bedrijf, waar hij werkzaam was, en de vast aangestelde bediende of secretaris van Centrale Vakbonden voor mijnarbeiders, die de mijn heeft verlaten om die betrekking te bekleeden.

Jaarlijks bedrag van het evenredig ouderdomspensioen :

Het pensioen is per dienstjaar bepaald op :

- 669 frank voor een ondergronds arbeider, die gehuwd is en niet meer werkt ;
- 446 frank voor een ondergronds arbeider, die ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is en niet meer werkt ;
- 549 frank voor een bovengronds arbeider, die gehuwd is en niet meer werkt ;

366 frank voor een bovengronds arbeider, die ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is en niet meer werkt.

Hij die na zijn oppensioenstelling nog werkt en een hoger loon verdient dan 1.000 frank bruto per maand, ontvangt een verminderd pensioen dat per jaar dienst is vastgesteld op 115 frank per jaar als hij gehuwd is (boven- en ondergrond), en op 80 frank per jaar als hij ongehuwd, weduwnaar of gescheiden is (onder- en bovengrond).

Een gepensioneerde, die tewerkgesteld is als werkleider van Duitse krijsgesvangenen, wordt geacht niet meer te werken.

N.B. — Een gepensionneerd bovengronds arbeider, die ten minste 15 jaar ondergrondse arbeid heeft verricht, ontvangt, voor elk jaar ondergrondse arbeid, het bedrag hierboven aangegeven voor de ondergrondse arbeiders.

Verder ontvangt een ondergronds arbeider, die op 55-jarige leeftijd een evenredig pensioen krijgt voor 20 tot 29 jaren ondergrondse arbeid, en die bovendien bovengrondse arbeid heeft verricht, op 60-jarige leeftijd een toeslag van $1/30^e$ van het volle pensioen voor bovengrondse dienst, per jaar bovengrondse dienst, waarbij het maximum van het aantal in aanmerking komende jaren dienst bepaald is op 30 jaar.

c) *Invaliditeitspensioen.*

Voorwaarden van toekenning :

1° het werk hebben moeten opgeven als gevolg van een ziekte, die geleid heeft tot ongeschiktheid om normaal te werken in een verzekeringsplichtig bedrijf;

2° een aanvraag hebben ingediend binnen een termijn van 2 jaren, te rekenen van de datum van de werkelijke staking van de arbeid in een verzekeringsplichtig bedrijf;

3° de 60-jarige leeftijd niet bereikt hebben bij de werkelijke staking van de arbeid;

4° blijk geven van 10 tot 20 jaren dienst te hebben geleverd, al naar de leeftijd van de betrokkene, behalve indien hij, in de loop van zijn dienstjaren, niet meer dan één jaar werkzaam is geweest buiten de verzekeringsplichtige bedrijven;

5° blijk geven van ten minste 150 dagen te hebben gewerkt in het jaar, dat voorafgegaan is aan het begin van de ziekte, welke de invaliditeit heeft veroorzaakt, behalve indien de betrokkene, sedert zijn eerste indiensttreding bij een verzekeringsplichtig bedrijf, niet meer dan één jaar buiten dat bedrijf werkzaam is geweest;

6° zijn recht op de vergoedingen wegens primaire ongeschiktheid hebben uitgeput.

Jaarlijks bedrag van het invaliditeitspensioen :

Voor gehuwde invaliden is het pensioen bepaald op 300 maal de helft van het dagloon, doch het mag 18.000 frank niet te boven gaan.

Het pensioen wordt met $1/3$ verminderd voor invaliden, die ongehuwd, weduwnaar of uit de echt gescheiden zijn, en voor invaliden, die gescheiden leven van hun echtgenote (behalve indien deze geen recht heeft op een deel

van het pensioen van haar echtgenoot en indien deze een kind van ten minste 16 jaar tot zijn last heeft).

Als de betrokkene ten minste 20 jaar ondergrondse arbeid heeft verricht, dan moet voor de berekening van het pensioen, het loon in aanmerking genomen worden, dat hij verdiend heeft in de vier laatste weken van ondergrondse arbeid.

Het genot van een invaliditeitspensioen wordt ontnomen aan de betrokkene, aan wie zijn werk meer dan 1.000 frank bruto per maand oplevert.

d) *Pensioen van de gescheiden vrouw :*

Behoudens de gevallen van uitsluiting (onwaardigheid) voorzien bij koninklijk besluit, kan de gescheiden vrouw het verschil bekomen tussen het bedrag van het pensioen waarop haar echtgenoot zou recht hebben indien hij niet was gescheiden en het bedrag van het pensioen dat hij werkelijk ontvangt als gescheidene.

e) *Overlevingspensioen van weduwe :*

Voorwaarden van toekenning :

1° De echtgenoot moet, op het ogenblik van zijn overlijden, nog te werk gesteld zijn in een verzekeringplichtig bedrijf, of gepensionneerd of pensionneerbaar zijn wegens ouderdom of invaliditeit, of sinds minder dan 12 maanden het werk verlaten hebben in de verzekeringsplichtige bedrijven, wegens ziekte en in geen andere bedrijven gewerkt hebben;

2° De echtgenoot moet werkelijk werkzaam zijn geweest gedurende minstens één jaar in een verzekeringplichtig bedrijf, behoudens in het geval dat hij overleden is aan de gevolgen van een arbeidsongeval.

Jaarlijks bedrag van het overlevingspensioen :

Tot op de leeftijd van 55 jaar, is het overlevingspensioen vastgesteld op 1.920 frank of 1.344 frank per jaar, naar gelang de echtgenoot al dan niet minstens 30 jaren dienst kon rechtvaardigen.

Op de leeftijd van 55 jaar omvat het pensioen eenvormig de renten, een rentebijslag en een supplement van 6.400 frank.

Het overlevingspensioen wordt ingetrokken in geval de weduwe hertrouwt en opnieuw uitgekeerd in geval van ontbinding van het nieuwe huwelijk.

f) *Ouderdomspensioen van weduwe.*

Voorwaarden van toekenning :

1° de leeftijd van 60 jaar bereikt hebben;

2° weduwe zijn van een wegens ouderdom of invaliditeit gepensionneerd of pensionneerbaar mijnwerker, of weduwe zijn van een mijnwerker, werkzaam in een verzekeringplichtig bedrijf op het ogenblik van zijn overlijden of ontslagen ten gevolge van de economische crisis of van het stopzetten van het bedrijf;

3° met een mijnwerker gehuwd zijn geweest gedurende minstens 10 jaar, zelfs door opeenvolgende huwelijken.

Jaarlijks bedrag van het ouderdomspensioen van de weduwe :

De helft van het bedrag van het pensioen dat de echtgenoot ontving of dat hij zou genoten hebben indien hij geleefd had tot de pensioenleeftijd.

*g) Toelagen voor wezen minder dan 16 jaar oud :**Voorwaarden van toekenning :*

1° dat het kind, ongeacht of het wettelijk, natuurlijk, in rechte of feitelijk aangenomen is, werkelijk ten laste moest zijn van de echtgenoot op het ogenblik van diens overlijden;

2° het kind geniet door zijn persoonlijke arbeid geen inkomsten die hoger zijn dan 510 frank per maand;

3° artikel 183 van de besluitwet van 22 September 1946, betreffende de kindertoelagen voor loontrekkenden, is niet van toepassing.

*Jaarlijks bedrag der toelagen :**1° vaderloze wezen :*

1.008 frank per kind voor elk van de eerste 4 kinderen;

1.152 frank per kind wanneer er 5 kinderen zijn;

1.296 frank per kind wanneer er 6 kinderen zijn;

1.440 frank per kind wanneer er 7 kinderen zijn;

1.584 frank per kind wanneer er 8 kinderen zijn en meer.

De toelage wordt betaald aan de weduwe, aan de persoon of aan de instelling die de last van de kinderen op zich neemt.

4° ouderloze wezen :

Het jaarlijks bedrag van de toelage is vastgesteld op 1.584 frank en wordt uitbetaald aan de persoon of de instelling die er de last van draagt.

h) Kosteloze steenkolen.

Jaarlijks worden 3.400 kg. steenkolen geleverd, ten laste van het Nationaal Pensioenfonds der Mijnwerkers, aan de gepensioneerden wegens ouderdom of wegens invaliditeit en aan de weduwen gepensionneerd wegens ouderdom, als zij een pensioen genieten voor minstens 30 jaar dienst in de kolenmijnen.

Die levering bedraagt $\frac{1}{30}$ ^e van 3.400 kg. per jaar dienst in de kolenmijnen, voor de gepensioneerden wegens ouderdom of wegens invaliditeit die minder dan 30 jaar dienst tellen, voor hun weduwen gepensionneerd wegens ouderdom en voor diegene van de weduwen welke titularis zijn van een overlevingspensioen, die gerechtigd zijn om op de leeftijd van 60 jaar het ouderdomspensioen te genieten.

Anderdeels verleent het Nationaal Pensioenfonds der Mijnwerkers steenkolen op basis van 3.000 kg. per jaar aan de zieke arbeiders van de zevende tot en met de twaalfde maand dat zij de vergoeding voor primaire werkonbekwaamheid genieten.

i) *Bijzondere beschikking.*

Het genot van elk voordeel — behoudens de renten — wordt ontnomen aan de betrokkenen die door het Belgisch gerecht of door het gerecht van een geallieerd land veroordeeld werden voor feiten van verraad, defaitisme of welk incivisme ook.

RECHTHEBBENDEN VAN DE BIJZONDERE WETGEVING — LASTEN — BIJDRAGEN

Aantal rechthebbenden, op 31 December 1946, van de bijzondere wetgeving op het pensioen der mijnwerkers en daarmee gelijkgestelden.

Ouderdomspensioenen	38.681
Invaliditeitspensioenen	14.084
Ouderdomspensioenen van weduwen	18.024
Overlevingspensioenen van weduwen	12.016
Kinderen en wezen	5.275
Echtgenoten	95
	88.175

Sommen uitbetaald in 1946 ter voldoening aan de bijzondere wetgeving:
(Voorlopige cijfers.)

Ouderdomspensioenen fr.	609.600.000
Invaliditeitspensioenen	219.350.000
Weduwenpensioenen (ouderdom en overleving).	227.430.000
Wezen	6.280.000
	Fr. 1.062.660.000

Indeling van de sommen uitbetaald in 1946.
(Voorlopige cijfers.)

Ten laste van de Staat fr.	713.120.000
Ten laste van het Nationaal Pensioenfonds der Mijnwerkers	335.930.000
Ten laste van de Algemene Spaar- en Lijfrentkas	13.610.000
	Fr. 1.062.660.000

N.B. — Het Nationaal Pensioenfonds der Mijnwerkers heeft bovendien op de rekeningen van de verzekerden een som van 92.570.000 frank (voorlopig cijfer) « gekapitaliseerd ».

Bedrag van de bijdragen in 1946.
(Voorlopige cijfers.)

1 ^o voor de verzekering geregeld door de bijzondere wetgeving op het pensioen der mijnwerkers en daarmee gelijkgestelden :		
werkgeversbijdragen	fr. 307.946.000	
werknemersbijdragen.	213.194.000	
		521.140.000
2 ^o Voor het jaarlijks verlof en het aanvullend verlof van de ondergrondse arbeiders der kolenmijnen		
		237.505.000
3 ^o Voor de andere diensten van de maatschappelijke zekerheid, met inbegrip van de huishoudelijke wederuitrusting . . .		
		588.605.000
		Fr. 1.347.250.000

Lasten voor 1947.

(Vooruitzichten berekend op het tijdstip dat de begroting werd opgemaakt.)

Lasten van de Staat	fr. 818.000.000
Lasten van het Nationaal Fonds (pensioenen, steenkolen en kapitalisatie).	528.000.000

Nº 140 NI.

1946 – 1947

Synoptische tabel der pensioenen

Cfr. 35 mm.

1 plan

Enige bedenkingen in verband met de synoptische tabel.

Uit de cijfers van de tabel blijkt dat, in 1946, het aantal rechthebbenden op pensioenen en renten 984.249 bedroeg, wat een vermeerdering van 32.216 t.o.v. het aantal van 1945 uitmaakt.

In dit totaal zijn niet begrepen : a) de pensioenen en verschillende renten waarvoor in de begroting van 1947 een krediet van 843.016 frank voorzien is; b) het aantal rechthebbenden op pensioenen bediend door de Werkliedenkas van het Departement van Verkeerswezen waaraan de Staat een toelage zal storten van 8.621.700 frank; c) het aantal rechthebbenden op pensioenen waarvan men geen spoor vindt in de begroting en die uitbetaald worden door tussenkomst van de Nationale Maatschappij der Spoorwegen, van de provincies en van de gemeenten en van zekere parastatale organismen.

Wij kunnen dus besluiten dat het aantal rechthebbenden op renten en pensioenen het cijfer van een miljoen ruimschoots te boven gaat.

De tabel leert ons bovendien :/

1° dat de werkelijke uitgaven die, in 1945, ongeveer 5.702.538.000 frank bedroegen, in 1946 gestegen zijn tot 7.557.172.000 frank, of een verhoging van 1.854.634.000 frank;

2° dat de Staatstussenkoms die in 1945, 4 milliard 477 miljoen bedroeg, in 1946 gestegen is tot 5 milliard 290 miljoen, wat een verhoging van 813 miljoen uitmaakt;

3° dat de uitgaven betreffende de burgerlijke en militaire pensioenen, de oorlogspensioenen en de renten verbonden aan de nationale orden, volledig ten laste zijn van de Staat.

In 1945 bedroegen zij 2.887.342.638 frank; in 1946, 3.678.657.272 frank, zijnde een verhoging van 791.314.634 frank.

4° dat het aandeel van de Staat in de uitgaven betreffende de ouderdomspensioenen en de pensioenen van de mijnwerkers 1.611 miljoen bedraagt, terwijl de Dienst voor Maatschappelijke Zekerheid een aandeel van 1.666 miljoen heeft gedragen.

Merken wij terloops op dat, volgens het verslag over de bedrijvigheid in 1945 van den Dienst voor Maatschappelijke Zekerheid, het aandeel voor de pensioenen van maatschappelijke voorzorg gevolg van de gedane stortingen, 2.427 miljoen 299.714 frank bedroeg.

De officiële cijfers betreffende het dienstjaar 1946 zijn nog niet bekend, doch uit een conferentie van de h. Fuss, secretaris-generaal van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, blijkt dat de gedane stortingen 4.120 miljoen zouden bedragen.

5° dat de uitgaven betreffende de weduwen -en wezenpensioenen van burgerlijke en militaire ambtenaren, principieel, volledig ten laste zijn van de betrokkenen, die uit dien hoofde een inhouding van 6 % op hun wedde ondergaan.

Onze vooruitzichten vermeld in het verslag over de begrotingen van 1945 en 1946, wat betreft de vermindering van het aantal invaliditeitspensioenen en pensioenen van slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en de verhoging van het aantal van die voortspruitende uit de oorlog 1940-1945, werden bewaarheid. Immers, er is een vermindering van 5.626 pensioenen, waarvan 3.101 invaliden

en 2.625 burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 tegen een aangroei van 15.017 pensioenen uit de oorlog 1940-1945 (10.302 invaliden en 4.715 burgerlijke slachtoffers).

De documentatie die wij in het begrotingsontwerp vinden, stelt ons niet in staat de voor 1947 aangevraagde kredieten over de verschillende categorieën van renten en pensioenen te verdelen.

In de toekomst moet het Parlement in de mogelijkheid gesteld worden zich nauwkeurig rekenschap te geven van de last der pensioenen.

Zo vinden wij, bij voorbeeld, onder artikel 7 van de begroting een krediet van 592.200.000 frank voor de uitgaven voortkomende uit de oorlog 1940-1945. Doch in de begroting van het Ministerie van Wederopbouw wordt er onder artikel 35 een krediet van 54.950.000 frank voorzien als subsidies aan werken, organismen of groepeerings die zich met de oorlogsslachtoffers bezig houden; onder artikel 51, een toelage van 254 miljoen voor maandelijksse toelagen aan de weduwen en de rechthebbenden van overleden of gefusilleerde politieke gevangenen en aan de rechthebbenden van nog niet in hun haardstede teruggekeerde politieke gevangenen; onder artikel 52 een krediet van 20 miljoen voor toelagen toegekend aan de politieke gevangenen die zich in staat van werk-onbekwaamheid bevinden. Het is duidelijk dat men de juiste last zou dienen te kennen die voortvloeit uit de toelagen aan de burgerlijke slachtoffers, aan de weduwen, ascendenten en wezen van de oorlog 1940-1945.

Hoe het ook zij, wij hebben de laatste kolom van de tabel aangevuld door middel van de gegevens die wij vinden in het besproken ontwerp.

Gemeentelijke pensioenen.

Krachtens artikel 1 van het Regentsbesluit van 1 November 1946, werden sommige secties voor de uitbetaling van achterstallen en voor verdeling van de dienst der gemeentelijke pensioenen, die tot dan toe verbonden waren aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, naar het Ministerie van Begroting overgebracht.

Op 12 April vroegen wij aan de h. Minister van Begroting, welke de redenen en de draagwijdte van die overdracht waren.

Het schijnt ons nl. toe, dat de dienst der gemeentelijke pensioenen geen verband houdt met de rijksbegroting, noch met de Schatkist, en dat het derhalve gewenst was, hem bij het Departement van Binnenlandse Zaken te laten, dat in zeker opzicht de voogd is van de gemeenten.

Wij hebben tevens gevraagd om ons de onderscheiden bevoegdheden van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en van het Ministerie van Begroting op te geven ter zake van de gemeentelijke pensioenen en ons per soort van uitkering het aantal en het totaal bedrag van de pensioenen mede te delen, die bij voornoemd besluit werden overgedragen.

Tot op heden, d.i. 30 April, hebben wij, in weerwil van ons aandringen, nog geen antwoord ontvangen.

Uw Commissie betreurt eens te meer, dat er niet geantwoord wordt op de vragen om inlichtingen vanwege de verslaggevers der begrotingen. Zulks vertraagt niet alleen de werkzaamheden van het Parlement, maar belemmert tevens zijn contrôle.

Zij dringt aan op maatregelen vanwege de regering om aan een dergelijke handelwijze een einde te maken.

De begroting werd door de Kamer der Volksvertegenwoordigers aangenomen met 176 stemmen en 1 onthouding.

Uw Commissie stelt aan de Senaat met 10 tegen 1 stem voor, de begroting aan te nemen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. DOUTREPONT.

De Voorzitter,
CYR. VAN OVERBERGH.

Wetsontwerp houdende de begroting van pensioenen voor dienstjaar 1947,

Tekst geamendeerd door de Commissie.

ART. 5-3. — Academia Belgica te Rome : Jaarlijkse lijfrente aan de schenker van een historische bibliotheek : 150.000 frank.

Dit krediet afschaffen.

Verantwoording.

Het gaat om een jaarlijkse lijfrente welke de Regering zich voorneemt aan de h. Frans Cumont toe te kennen, die aan de vorenbedoelde inrichting ten algemenen nutte een zeer kostbare bibliotheek ter waarde van min of meer 30 miljoen frank geschonken heeft.

De wenselijkheid van het verlenen van een rente aan die uitmuntende geleerde komt geenszins ter sprake; het gebaar van erkentelijkheid van de Regering wordt, wel integendeel, ten zeerste gewaardeerd. Het betreft hier enkel de vorm. Volgens artikel 114 der Grondwet « mag geen pensioen, geen gift ten laste van 's lands kas worden toegekend dan uit kracht van een wet. » De rechtspraak eist een bijzondere en voorafgaande wet, zoals wordt bewezen door de talrijke precedënten aangehaald in het verslag betreffende de begroting van pensioenen voor dienstjaar 1947.

Aan de andere kant, is de Commissie van Financiën van oordeel dat dit krediet van 150.000 frank in de Rijksmiddelenbegroting zou moeten opgenomen worden, zoals gedaan werd voor een krediet van 300.000 frank in artikel 2 van bedoelde begroting voorzien uit hoofde van een rente ten behoeve van de Stad Brussel (wet van 4 December 1842 houdende aanvaarding van de overdracht in eigendom, vanwege de Stad Brussel aan de Staat, van bepaalde onroerende goederen en verzamelingen tegen een jaarlijkse rente van 300.000 frank).

Kortom de Commissie van Financiën vraagt : 1° invoering van een bijzondere wet; 2° opneming van het krediet op de Rijksmiddelenbegroting en niet op die van pensioenen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1946-1947.

SÉANCE DU 30 AVRIL 1947.

Rapport de la Commission des Finances et du Budget chargée d'examiner le Projet de loi contenant le Budget des Pensions pour l'exercice 1947.

(Voir les nos 4-III, 223 (session de 1946-1947) et les Annales parlementaires
de la Chambre des Représentants, séances des 11 et 26 mars 1947.)

Présents : MM. VAN OVERBERGH, président; ALLEWAERT, BOUILLY, le baron
DE DORLODOT, DE SMET (P.), HARMEGNIES, LOGEN, RONVAUX, SCHOT,
TAILLARD, VAN LAEYS, VAN OUDENHOVE, VAN ZEELAND et DOUTREPONT,
rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le budget des Pensions pour l'exercice 1947 s'élève à 5.717.570.356 francs,
contre 4.467.372.318 francs en 1946, soit une augmentation de 1.250.198.038
francs.

Cette aggravation de charges provient, en ordre principal, des dépenses
ci-après :

1 ^o Pensions de vieillesse	fr.	56.456.400
2 ^o Pensions des ouvriers mineurs		138.000.000
3 ^o Allocations militaires diverses et secours		2.479.600
4 ^o Pensions et allocations payées à l'intervention de la Caisse nationale des pensions de guerre (1914-1918).		475.905.000
5 ^o Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires en temps de paix		153.209.650
6 ^o Pensions et rentes diverses		231.188
7 ^o Subsidés à la Caisse des ouvriers du Ministère des Com- munications		2.316.200
8 ^o Dépenses résultant de la guerre 1940-1945		195.200.000
9 ^o Frais divers		6.400.000
10 ^o Crédit destiné à combler l'insuffisance des autres crédits par suite de l'application de l'arrêté-loi du 29 octobre 1946		220.000.000
Total	fr.	1.250.198.038

Quelques considérations à propos des charges générales des pensions.

Il est bien difficile de se rendre exactement compte de l'évolution des charges pour chaque catégorie de pensions. De multiples éléments sont à considérer et la documentation qui nous est servie est fragmentaire et insuffisante.

La centralisation de toutes les pensions au Ministère du Budget permettra peut-être, dans un avenir prochain, de remédier à cette fâcheuse lacune. Mais, pour rester conséquent avec ce principe, il conviendrait évidemment de rattacher à ce Ministère toutes les pensions et allocations sans aucune distinction. On ne voit d'ailleurs pas la raison majeure à la faveur de laquelle le Gouvernement a décidé, par exemple, de classer les pensions des victimes civiles de la guerre dans les attributions du Ministère de la Reconstruction. La centralisation absolue, sans aucune restriction, présente des avantages certains et, en premier lieu, celui de nous fournir une documentation complète et non plus fragmentaire.

On se plaint du coût élevé des pensions. Au cours de la discussion du budget à la Chambre des Représentants, il a été question de certains pourcentages des pensions. Votre rapporteur ignore si les chiffres mis en avant sont exacts. De nouveau, il est fort difficile de s'engager sur ce terrain faute de documentation. Les montants que nous trouvons dans les documents budgétaires sont fort sujets à caution, puisqu'ils doivent être complétés prochainement par des crédits supplémentaires.

Mais voici des chiffres exacts puisés dans les comptes définitifs des exercices 1937 et 1938; ils vont tout de même permettre de déterminer certains ordres de grandeur.

En 1937, les droits constatés à charge du budget des Pensions au profit des créanciers de l'Etat se sont élevés à 2.439.831.243 francs; les recettes ordinaires d'impôts (contributions directes, douanes et accises, enregistrement) pour cet exercice ont été de 9.442.136.477 francs et le budget total des Voies et Moyens était de 11.102.233.378 francs.

En 1938 (c'est la dernière année pour laquelle nous possédons un compte arrêté), les droits constatés étaient de 2.692.021.433 francs, les recettes ordinaires d'impôts s'étant élevées à 9.527.177.634 francs et le total des Voies et Moyens à 11.108.403.307 francs.

Si nous prenons maintenant l'exposé général du budget de 1947, nous y relevons :

Pour l'exercice 1946 : les recettes ordinaires d'impôts probables sont estimées à 37.178.000.000 de francs et le budget total des Voies et Moyens à 38.576.538.500 francs; le budget total des Pensions pour l'exercice 1946 (y compris 397.000.000 de francs de dépenses résultant de la guerre 1940-1945) se chiffrait à 4.467.372.318 francs.

Pour l'exercice 1947, les recettes ordinaires d'impôts sont estimées à 36.391.000.000 de francs et le budget total des Voies et Moyens à 38.755.342.950 francs; le budget des Pensions (y compris 592.200.000 de francs pour dépenses résultant de la guerre 1940-1945 s'élève à 5.717.570.356 francs.

Les chiffres pour 1946 et 1947 ne sont pas définitifs, ni en recettes, ni en dépenses, mais ils indiquent en tout état de cause que les dépenses de pensions n'ont pas progressé dans la même proportion que les recettes ordinaires d'impôts.

On objectera sans doute qu'il n'est pas tenu compte des prélèvements sur le revenu national opérés par l'Office de sécurité sociale, ni des pensions de veuves et d'orphelins (budget pour Ordre), ni des allocations aux victimes civiles de la guerre (Ministère de la Reconstruction). Voilà pourquoi précisément nous pouvons dire que notre documentation est déficiente.

* * *

Dans le même ordre d'idées, nous aurions voulu vous calculer le pourcentage des rémunérations que représentent les pensions civiles, ecclésiastiques, militaires du temps de paix (art. 4 du budget), les rentes diverses (art. 5), les subsides à la Caisse des ouvriers (art. 6) et une partie des 220.000.000 de francs figurant à l'article 9 (113.000.000 francs constituant, d'après une information du Ministère du Budget, la part de ce crédit revenant à la majoration des pensions de retraite, etc.); ces crédits s'élèvent ensemble à 1.085.651.756 francs.

Mais il nous a été tout à fait impossible de connaître, d'après les documents budgétaires, le montant des rémunérations perçues par le personnel qui peut revendiquer une pension à charge de l'Etat. Il est vrai que l'exposé général du budget pour l'exercice 1947 chiffre les dépenses de personnel à 11.122.677.495 francs; mais cette somme n'a aucun rapport avec les traitements perçus par ceux qui auront droit à la pension à charge du budget.

Elle comprend les rétributions des temporaires, qui n'ont pas droit à pension mais sont affiliés à la Sécurité sociale; elle comporte encore toute la gamme d'indemnités diverses, de secours, même d'honoraires d'avocats, éléments qui ne sont pas à considérer pour le calcul des pensions et qu'il y a donc lieu de déduire de la somme mentionnée à l'exposé général.

Par contre, il convient d'y ajouter une partie indéterminée du crédit de 600.000.000 de francs figurant dans les prévisions budgétaires du Ministère du Budget.

Il faudrait y ajouter encore les crédits supplémentaires dont le montant est toujours inconnu.

Bref, à moins d'y consacrer de longues journées de travail, il n'est pas possible de se procurer un renseignement aussi élémentaire cependant.

Ces constatations font regretter l'absence d'une documentation complète en matière de pensions. Il est question d'une refonte du régime; elle s'impose incontestablement. Mais avant tout, il importe de bien connaître toutes les conséquences, bonnes ou mauvaises, du régime actuel.

Présentation du budget.

Dans notre rapport sur les budgets des pensions pour les exercices 1945 et 1946 (p. 3), après avoir constaté la forme désordonnée et compliquée du budget des Pensions, l'impossibilité de se former une idée exacte au sujet de la portée réelle et de la destination des dépenses y inscrites, votre rapporteur a suggéré de condenser les crédits échelonnés sur 39 articles en 7 articles, de transférer les crédits de dépenses administratives au budget administratif et de présenter les crédits sollicités de manière que l'on puisse se rendre compte aisément de l'importance qu'exigent les différents groupes de pensions, de rentes et d'allocations.

En outre, la Commission a proposé de supprimer la première partie du projet de budget et de le remplacer par un tableau synoptique des pensions mentionnant le nombre de bénéficiaires des pensions et rentes; comprenant les dépenses réelles du dernier exercice clos et arrêté, les crédits accordés pour l'exercice suivant et ceux sollicités pour le budget en discussion.

Votre rapporteur a exprimé le désir de connaître les raisons qui ont empêché le Département de donner suite au vœu exprimé par la Commission des Finances quant à la présentation du budget (principalement la production d'un tableau synoptique susvisé).

Il lui a été répondu :

« Il a été donné suite à ce vœu dans la mesure du possible en ce qui concerne le budget des Pensions de 1947; les dépenses qui étaient inscrites précédemment par Département figurent au budget de 1947 par *nature* de pension. Cette modification change complètement la présentation de ce budget. Quant au tableau synoptique dont il a été question dans le rapport, il pourra faire l'objet d'une publication dès qu'un accord aura été établi à ce sujet à la suite de la mise au point qui doit avoir lieu entre le Département du Budget et les membres délégués du Parlement en matière de présentation des budgets. »

Nous devons à la vérité qu'il a été tenu compte, dans une certaine mesure, des suggestions de la Commission. En effet, le budget ne comporte plus que neuf articles, mais les dépenses afférentes aux pensions n'apparaissent ni sous une forme bien claire, ni compréhensible.

D'autre part, les frais d'administration qui n'ont pas leur place dans ce budget ont été maintenus. Ils ont même été augmentés (art. 8) de 6.400.000 francs et portés à 9.005.000 francs.

Nous réitérons les réserves que nous avons exprimées antérieurement à ce sujet. Le budget des Pensions ne devrait pas comprendre des crédits pour dépenses administratives de cette nature; il ne comporte d'ailleurs pas non plus des allocations pour le personnel et le matériel affectés à l'exécution du service.

La même remarque s'applique à une partie du crédit figurant à l'article 6, 10°, à savoir celle libellée « Subvention pour contribuer aux charges diverses de l'institution » et qui vise les dépenses administratives de la Caisse des ouvriers du Département des Communications. Cette subvention a sa place dans les budgets des divers Ministères.

Quant au tableau synoptique, votre rapporteur l'a dressé lui-même.

Examen de quelques crédits

I. — *L'article 5³* du projet de budget comporte un crédit de 150.000 francs libellé « Academia Belgica à Rome : rente annuelle et viagère au donateur d'une bibliothèque historique ».

Ce crédit est justifié comme suit : « Une rente annuelle et viagère de 150.000 francs est allouée au donateur d'une très précieuse bibliothèque historique de plus ou moins 30 millions de francs. »

Aux termes de l'article 114 de la Constitution, « aucune pension, aucune gratification à charge du Trésor public ne peut être accordée qu'en vertu d'une loi. » Les traditions parlementaires veulent que la loi visée par la disposition

constitutionnelle soit une loi organique spéciale déterminant nommément le titulaire de la pension et les conditions de l'allocation. Il résulte de nombreux précédents en ce sens :

Loi du 16 mars 1921 : pension à Mlle Leman;
Loi du 23 janvier 1929 : pension à la Baronne veuve Jacques de Dixmude;
Loi du 12 janvier 1929 : pension à Mme veuve Joseph Wauters;
Loi du 3 janvier 1930 : pension à Mme veuve Edmond Thieffry;
Loi du 13 juillet 1930 : pension à Mlle Marie Banning;
Loi du 13 juin 1938 : pension à Mme veuve Edmond Rubbens
et une série de lois accordant des pensions à des veuves d'anciens membres du Parlement.

Il semble donc que, présentée sous la forme actuelle, c'est-à-dire la simple inscription d'un crédit au budget, l'allocation dont il s'agit et le crédit y afférent ne répondent pas à la prescription constitutionnelle et que le Sénat ne peut les admettre.

Mais de quoi s'agit-il en réalité ?

Un savant a donné à un établissement scientifique d'utilité publique une très précieuse bibliothèque d'une valeur de plus ou moins 30 millions de francs. Le Gouvernement estime, à bon droit, qu'il doit un témoignage de reconnaissance à ce généreux donateur et il lui alloue une rente annuelle et viagère de 150.000 francs.

Le crédit pour payer cette dette de reconnaissance de l'Etat Belge ne devrait pas se trouver au budget des Pensions; il devrait faire l'objet d'un article au budget de la Dette publique. En réalité, il s'agit d'une rente sans expression de capital de la même nature, notamment que celle que nous trouvons au budget de la Dette publique au nom de la Ville de Bruxelles.

On sait que, depuis 1843, une somme de 300.000 francs est payée à la Ville de Bruxelles en exécution d'une convention du 5 novembre 1841, en vertu de laquelle la Ville cédait à l'Etat diverses propriétés communales et les collections artistiques et scientifiques que ces locaux contenaient moyennant le paiement d'une rente annuelle de 400.000 francs, que le Parlement réduisit à 300.000 francs.

Il s'indique de régler la présente affaire de la même manière.

II. — *Article 9.* — Crédit de 220.000.000 de francs, destiné à combler l'insuffisance des allocations prévues pour le paiement des pensions de retraite par suite de l'application de l'arrêté-loi du 29 octobre 1946 majorant les pensions de retraite et de survie.

Votre rapporteur a posé à M. le Ministre du Budget la question suivante : Quelles sont les raisons qui ont motivé le recours à un crédit unique de 220 millions de francs plutôt qu'à une majoration de chacune des allocations, ainsi que l'exige strictement la règle de la spécialité ?

Voici la réponse :

« Comme il est dit dans la note justificative de l'article 9 du Budget, l'application de l'arrêté-loi du 29 octobre 1946 entraînera une dépense supplémentaire considérable du fait que les pensions de retraite et de survie ont été péréquâtées à l'instar des traitements.

» Au moment de l'élaboration du budget des Pensions, il n'a pas été possible de procéder à la ventilation de la dépense globale (estimée à 220.000.000 de

francs) devant résulter de la majoration des pensions. En effet, la revision de chaque pension existante et le calcul du taux des pensions nouvelles représentent un travail long et compliqué de cas spéciaux; les services compétents n'ont pu prévoir en temps opportun la dépense exacte que doit entraîner l'application du dit arrêté aux pensions payées par leurs soins. Toutefois, en ce qui regarde l'utilisation du crédit figurant à l'article 9, une discrimination minutieuse sera faite en collaboration avec la Cour des Comptes. »

On peut rester sceptique en ce qui concerne les raisons alléguées par l'Administration, car on a peine à croire qu'il n'est pas possible de chiffrer approximativement par catégorie le supplément de dépense qu'entraînera la mesure de majoration consacrée par l'arrêté-loi du 29 octobre 1946. Si l'Administration n'a pas pu établir cette estimation pour chacune des parties, comment a-t-elle réussi à déterminer le total de 220.000.000 de francs ?

Par ailleurs, il convient de protester contre ce procédé qui consiste à mettre des sommes globales à la disposition d'un Ministre à charge de les répartir entre divers services. Le Ministre du Budget dispose ainsi, en dehors des 220 millions de francs en question ici, d'un crédit de 600 millions de francs pour couvrir les dépenses de traitements et indemnités du personnel des divers services de l'Etat et d'un crédit de 5 milliards à répartir en subsides entre diverses administrations.

C'est un procédé à rejeter parce qu'il ne répond en aucune façon à la conception que nous avons, en droit public belge, du budget et des crédits budgétaires. C'est une pratique qui nous ramène à près de cent cinquante années en arrière.

Examen des différentes catégories de pensions.

PENSIONS CIVILES.

Voici les modifications qui ont été apportées en 1946 à la législation sur les pensions civiles et certaines pensions spéciales ainsi que les charges qui en ont été la conséquence :

a) Allocation aux titulaires de pensions de retraite et de survie d'une indemnité d'attente en rapport avec le montant de la pension et pouvant atteindre au maximum 8.000 francs. (Arrêté-loi du 8 février 1946.)

Le montant de la dépense pour les pensions civiles et militaires d'ancienneté qui en résulte est de 39.258.513 francs.

Cette allocation n'est pas renouvelée en 1947.

b) Majoration des pensions accordées nominativement par des lois spéciales à certains ayants droit de personnes qui ont rendu des services éminents au pays. (Arrêté-loi du 14 février 1946.) La subvention s'élève à 20 % des arrérages sans pouvoir excéder 300 francs par mois.

Montant annuel de la dépense : 28.000 francs.

c) Majoration des pensions de retraite et de survie en portant à 125 %, à partir du 1er janvier 1946, le coefficient applicable aux montants globaux n'excédant pas 135.000 francs par an. (Arrêté-loi du 29 octobre 1946.)

La dépense annuelle est de l'ordre de 113 millions de francs.

Le crédit nécessaire pour 1947 est compris dans le montant de 220 millions figurant à l'article 9 du projet de budget en discussion.

Il appert de ces renseignements que la législation sur les pensions se complique d'année en année et qu'il importe, comme la Commission des Finances en a exprimé le vœu à plusieurs reprises, d'opérer une refonte complète du régime.

Dans notre rapport sur le budget des Pensions pour l'exercice 1940, nous avons déjà attiré l'attention sur ces complications en montrant par quelques exemples choisis les calculs auxquels il faut se livrer pour l'établissement d'une pension, les différences sensibles et injustifiées existant entre le régime des pensions civiles, des pensions militaires, des pensions d'enseignement, des pensions de magistrats, des pensions ecclésiastiques; les abus provenant de la supputation de certains avantages qui devraient être écartés du calcul de la pension (par exemple les diplômes, les avantages en nature, etc.) Pour autant que de besoin, nous nous référons à ce document et nous insistons pour que, lors de la revision du régime, il soit tenu compte des remarques faites alors au nom de la Commission des Finances et dont le Ministre des Finances de l'époque, M. Gutt, a reconnu la pertinence.

Nous exprimons cependant le vœu que les droits légitimement acquis par le personnel de l'Etat soient sauvegardés, car il est à remarquer que l'arrêté-loi du 29 octobre 1946 lèse les anciens pensionnés dans leurs intérêts. La pension est, en effet, multipliée sans plus par 2.25 avec maximum de 135.000 francs; or, cette pension est établie d'après les anciens traitements. Les agents de l'Etat qui seront pensionnés à l'avenir voient, par contre, leur pension calculée sur les nouveaux traitements à 100 %; mais ces nouveaux traitements ont déjà été affectés d'un coefficient de majoration. Il s'ensuit qu'à grade égal et à ancienneté égale, les nouveaux pensionnés obtiennent une pension plus élevée que les anciens parce que l'élément « rémunération » a été augmenté. C'est évidemment une injustice.

Nous comprenons parfaitement les raisons de cette manière d'agir : le principe de la justice distributive aurait nécessité la revision complète de toutes les pensions avec une adaptation préalable des traitements, ce qui aurait constitué un travail de longue haleine, auquel l'Administration, déjà débordée, ne pouvait pas se livrer.

Mais il y avait un moyen élégant de donner une solution à ce problème : au lieu d'affecter les pensions anciennes du coefficient 2,25, le Gouvernement aurait pu y appliquer un coefficient plus élevé judicieusement choisi, ce qui aurait sauvegardé l'équité. Car il convient de le remarquer, ce sont toujours les pensions civiles que l'on incrimine quand il est question du coût des retraites. Nous pensons cependant — et l'on peut s'en rendre compte en consultant le tableau synoptique annexé au présent rapport — que cette conception repose sur une profonde erreur; le coût des pensions civiles n'a pas progressé dans les mêmes proportions que celui des autres pensions de toute nature.

Par ailleurs, nous exprimons également le vœu que le Gouvernement écartera le régime de la capitalisation. Les événements de ces dernières années ont péremptoirement démontré que ce régime nous aurait conduits à un désastre complet.

Il conviendrait, enfin, lors de la revision de la législation sur les pensions, de régler aussi la question de la retraite des fonctionnaires qui passent dans des organismes parastataux. En fait, ceux-ci sont des services publics décentralisés et les agents en cause continuent à prester des services dans l'Administration Générale; de ce fait, ils devraient tomber sous l'application de la loi générale des pensions.

Ainsi que nous l'avons déjà fait dans notre rapport concernant les budgets des Pensions pour les exercices 1945 et 1946, nous avons encore dressé un tableau indiquant, par catégorie de pensionnés et par année, le nombre de pensions accordés de 1940 à 1946 pour ancienneté d'une part, pour infirmités d'autre part. Nous constatons que l'abus des nombreuses pensions pour infirmités s'aggrave encore et nous y attirons l'attention du Gouvernement. Si les statistiques étaient complètes, si nous pouvions obtenir la répartition de ces pensions entre les agents masculins et féminins, nous verrions immédiatement que c'est surtout du côté des femmes que l'abus existe. Beaucoup de jeunes filles entrent à l'Administration à l'âge de 20 ans, y restent une dizaine d'années, minimum requis par la loi de 1844, et puis, une fois mariées, se font pensionner pour infirmités généralement après avoir obtenu déjà de nombreux congés de maladie et même une disponibilité. Le taux de ces pensions n'est pas bien élevé (depuis le nouveau barème des traitements, 5.000 à 6.000 francs), mais par leur multiplication et du fait que ce sont des personnes jeunes qui bénéficient de ces pensions, celles-ci grèvent lourdement le Trésor public.

Relevé du nombre de pensions civiles accordées de 1940 à 1946.

Années	Civiles (autres que celles de l'enseignement de l'Etat)		Civiles (enseignement de l'Etat)		Professeurs et instituteurs communaux		Ecclésiastiques		TOTAL	
	ancien- neté	infir- mités	ancien- neté	infir- mités	ancien- neté	infir- mités	ancien- neté	infir- mités	ancien- neté	infir- mités
1940	367	424	98	42	407	194	47	20	919	680
1941	504	588	128	26	428	194	49	40	1.109	848
1942	352	480	136	21	413	200	63	55	964	756
1943	556	433	105	36	414	170	43	39	1.118	678
1944	426	286	102	22	379	239	32	19	939	566
1945	512	390	140	14	692	359	57	21	1.401	784
1946	615	748	146	32	841	484	81	31	1.683	1.295
	3.332	3.349	855	193	3.574	1.840	372	225	8.133	5.607

PENSIONS MILITAIRES ET PENSIONS DE GUERRE.

Modifications à la législation.

Les arrêtés-lois du 8 février 1946 et du 29 octobre 1946 relatifs aux pensions civiles sont également d'application aux pensions militaires.

L'arrêté-loi du 8 juillet 1946 a majoré les pensions et allocations affectées d'une partie mobile en exécution de la loi du 28 juillet 1926 et des secours accordés, à défaut de pension, à des militaires ou à leurs ayants droit.

Cet arrêté a eu pour conséquence de porter de 31 à 44 le nombre de tranches de partie mobile. Pratiquement, cette mesure se traduit par une augmentation correspondant à 30 % environ du montant des pensions telles qu'elles existaient au 31 décembre 1945.

La dépense pour l'exercice 1946 est de l'ordre de 273.000.000 de francs.

* * *

Suivant les données du budget, nous trouvons :

a) les pensions militaires anciennes, qui figurent à l'article 4 pour 3.747.000 francs, dépense à laquelle il faut ajouter les divers suppléments que l'on trouve à la page 16;

b) les pensions et allocations payées à l'intervention de la Caisse nationale des pensions de la guerre (art. 3 : 2.044.435.000 francs) :

1° annuité constante à verser au Fonds de dotation : 610.000.000 de francs;

2° les subventions au Fonds de dotation : 1.434.435.000 francs.

La majoration est de 475.905.000 francs par rapport aux crédits de 1946;

c) les dépenses résultant de la guerre 1940-1945 est de 592.200.000 francs, soit une augmentation de 195.200.000 francs.

* * *

Les dépenses dérivant des pensions octroyées à la suite de la guerre 1940-1945 constitueront, à l'avenir, le poste le plus important du budget, car ces dépenses vont forcément s'accroître d'année en année pendant quelque temps encore. Il est impossible, à l'heure actuelle, d'en présumer même approximativement les répercussions budgétaires. En tout état de cause, le Fonds de dotation créé par arrêté royal du 22 juillet 1939 devra être complètement remanié. Nous rappelons que son but était « d'échelonner sur un certain nombre d'années une charge normale décroissante dont il n'est ni raisonnable, ni indispensable de faire supporter le poids maximum par les exercices budgétaires les plus proches. »

La valeur en 1939 des rentes de guerre ayant été fixée à 11 milliards, l'amortissement devant être effectué sur une durée de trente-cinq années au taux de 4.25 %, l'annuité constante à verser au Fonds était de 610 millions de francs.

Selon l'avis de votre rapporteur, il conviendra de revoir ce régime dès que les événements se seront quelque peu stabilisés.

PENSIONS DE PRÉVOYANCE SOCIALE.

PENSIONS DE VIEILLESSE.

Modification de la législation.

La loi du 28 août 1946 a modifié la législation relative à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

Les modifications principales apportées par cette loi sont les suivantes :

1° Pour tous les pensionnés de vieillesse :

Suppression des retenues de 500 francs ou de 250 francs pour hospitalisation ou cohabitation avec une personne bénéficiaire ou non de la majoration de rente de vieillesse.

2° Pour les anciens salariés manuels ou intellectuels :

Admission au bénéfice de la majoration sans enquête sur les ressources de tous les anciens ouvriers, ouvrières ou employés nés avant le 1er janvier 1867 et des anciennes employées nées avant le 1er janvier 1872.

Atténuation nouvelle des conditions de versement pour toutes les personnes nées à partir des dates indiquées ci-dessus et admission à la majoration sans enquête sur les ressources des anciens ouvriers, ouvrières et employés nés de 1867 à 1880 inclus et des anciennes employées nées de 1872 à 1885 inclus qui, n'ayant pas effectué les versements légaux apporteront des preuves précises et concordantes de leur qualité de salariés ou d'appointés pendant dix années au moins entre 50 et 65 ans ou entre 45 et 60 ans pour les employées.

3° Pour les assurés libres :

Elévation du plafond de ressources autorisé pour l'octroi de la majoration de rente de vieillesse;

Immunisation du revenu cadastral de l'unique maison que le demandeur possède et occupe;

Diminution du taux d'intérêt porté en ressources, pour la partie des capitaux mobiliers bloqués (60 %);

Règles plus favorables pour le calcul des rentes alimentaires, que les descendants réputés dans l'aisance, sont censés pouvoir payer à leurs ascendants qui demandent la pension après enquête;

Atténuation des conditions de versement pour les assurés nés à partir du 1er janvier 1867;

Diminution de 50 % de la retenue effectuée pour chaque versement manquant ou insuffisant.

4° Pour les veuves :

Atténuation des conditions de versement pour l'octroi de la majoration de rente de veuve;

Octroi de la majoration de rente de vieillesse sans enquête aux veuves de salariés qui sont bénéficiaires ou en situation de bénéficiaire du complément de pension de survie (sécurité sociale), à condition qu'elles aient effectué les versements exigés des assurés libres.

5° *Pour les orphelins :*

Continuation du paiement de l'allocation d'orphelin après 16 ans et jusque 18 ans à l'orphelin qui fréquente régulièrement matin et après-midi, les cours d'un institut d'enseignement professionnel ou général ou qui est lié par un contrat d'apprentissage reconnu et contrôlé par le Gouvernement.

* * *

Le montant maximum des pensions n'est pas modifié; toutefois, ces différentes mesures auront pour résultat l'admission d'un nombre assez considérable de demandeurs au bénéfice de la majoration de rente de vieillesse ou de veuve au taux maximum, alors que, précédemment, ils en étaient exclus ou ne jouissaient de ces majorations qu'à un taux réduit.

D'autres catégories de pensionnés qui ne seront pas admis au taux maximum, bénéficieront cependant d'une pension plus élevée en raison de la suppression ou de la diminution des différentes retenues qu'ils subissaient.

En ce qui concerne la répercussion de cette législation *sur les crédits*, l'augmentation annuelle des dépenses réelles a été évaluée à 100.000.000 de francs.

La répartition de cette somme entre les bénéficiaires d'une majoration de rente de vieillesse et d'une majoration de rente de veuve sera approximativement la suivante :

Majoration de rente	} Sans enquête sur les ressourcesfr.	50.000.000
de vieillesse		Après enquête sur les ressources. . . .
Majoration de rente de veuve		5.000.000

Modifications intervenues en matière d'allocations familiales.

L'arrêté-loi du 22 août 1946, relatif aux allocations familiales pour salariés, prévoit à l'article 10 que l'octroi des allocations familiales de 800 ou 600 francs par mois, pour les orphelins de salariés, entraîne notamment la suppression, en ce qui les concerne, des allocations d'orphelins prévues par la législation sur les pensions de vieillesse.

La dépense à supporter pour le budget des pensions diminuera, de ce chef, d'environ 10 millions par an.

Coordination des textes des lois et arrêtés.

L'article 26 de la loi du 28 août 1946, modifiant la législation relative à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, a prévu la coordination des textes des lois et arrêtés qui ont modifié la loi de base du 15 décembre 1937.

Cette législation a été coordonnée par l'arrêté du Régent du 12 septembre 1946.

Un arrêté du Régent, du 1er septembre 1946, fixe les mesures d'exécution des lois coordonnées en ce qui concerne la procédure d'introduction et d'instruction des demandes en majoration de rente de vieillesse.

Enfin, un arrêté du Régent du 16 septembre 1946, relatif à l'octroi des compléments de pension de vieillesse et de survie, a abrogé les arrêtés des 30 janvier, 12 mars, 17 avril, 13 décembre 1945 et 22 juin 1946 et a mis les règles d'octroi de ces compléments en concordance avec celles prévues par les lois coordonnées par l'arrêté du Régent du 12 septembre 1946, en ce qui concerne les majorations de rente de vieillesse et de veuve.

COMPLÉMENT DE PENSION DE VIEILLESSE.

L'arrêté du Régent du 22 juin 1946 fixe le taux annuel du complément de pension de vieillesse comme suit :

11.200 francs pour un assuré masculin marié et

7.500 francs pour un assuré célibataire, veuf, divorcé, séparé de corps et de biens ou pour une femme mariée dont le conjoint ne bénéficie pas du complément de vieillesse;

6.400 francs pour la pension de survie.

Le nombre de bénéficiaires de ces compléments est actuellement de 96.664 pour la pension de vieillesse et de 77.692 pour la pension de survie.

LES DÉPENSES POUR 1946.

Les dépenses relatives à l'exercice 1946 peuvent être calculées comme suit :

1° A charge de l'État :

a) Dépenses à financer par le Fonds de dotation (arrêté-loi du 22 juillet 1939):

Majoration de rente de vieillesse fr. 493.475.465,10

Majoration de rente de veuve et allocations d'orphelins. 65.835.879,40

b) Dépenses à financer directement par le Trésor (art. 6 de l'arrêté-loi du 22 juillet 1930) et (doublement prévu par l'arrêté-loi du 27 octobre 1944) :

Rente de vieillesse 215.872.947,45

Rente de veuve et allocation d'orphelin 30.429.154,05

c) L'intervention de l'Etat dans les dépenses à financer par le Fonds de dotation ayant été fixée à 574.437.114,83 fr., la différence entre ce chiffre et la dépense réelle faisant l'objet du littera a) a été affectée au remboursement d'emprunts, soit

15.125.770,33

d) L'Etat a, d'autre part, financé la dépense résultant de sa contribution dans la constitution des rentes de vieillesse et des veuves, soit

77.199.000,00

Le total de l'intervention de l'Etat est donc de . . . fr. 897.938.216,33

2° A charge de la Sécurité Sociale :

a) Complément de pension de vieillesse :

ouvriers fr. 737.859.469,00

employés 59.429.952,00

b) Complément de pension de survie :

ouvriers 443.164.384,00

employés 76.135.712,00

Total . . . fr. 1.316.589.517,00

A charge de l'Etat fr. 897.938.216,33

Charge totale des pensions de vieillesse. . . fr. 2.214.527.733,33

=====

NOMBRE DE BÉNÉFICIAIRES.

Le nombre de bénéficiaires majorations de rente était, au 31 décembre 1946, de :

Majoration de rente de vieillesse	265.051
Majoration de rente de veuves et orphelins.	± 115.000
	380.051

PENSIONS DES OUVRIERS MINEURS.

Modification de la législation.

En 1946, un seul arrêté-loi a complété et modifié le régime de retraite des ouvriers mineurs et assimilés : l'arrêté-loi du 26 août 1946 — entré en vigueur le 1er août 1946 — qui a apporté de substantielles améliorations au régime existant antérieurement et notamment en matière de cotisations, de taux des prestations et des conditions d'octroi de celles-ci.

Analyse des principales modifications apportées par cet arrêté-loi.

A. — COTISATIONS.

A partir du 1er août 1946, pour la perception des cotisations pour les allocations familiales, pour le soutien des chômeurs et pour le rééquipement ménager, il n'a plus été tenu compte des fractions de salaires dépassant 4.000 francs par mois.

B. — PRESTATIONS.

a) *Pension de vieillesse pleine (30 ans de services et plus) :*

1° La pension est portée :

de 15.000 francs à 20.070 francs pour les ouvriers du fond, mariés;
de 12.300 francs à 16.470 francs pour les ouvriers de la surface, mariés;
de 10.000 francs à 13.380 francs pour les ouvriers du fond, célibataires;
de 8.200 francs à 10.980 francs pour les ouvriers de la surface, célibataires.

Les suppléments accordés auparavant par année de service au delà de 30, sont supprimés.

2° L'ouvrier pensionné de la surface qui compte au moins 15 ans de services au fond, reçoit dorénavant 1/30e de la pension pleine de l'ouvrier du fond, par année de service au fond, le maximum du nombre total d'années de services à prendre en considération étant fixé à 30 ans.

b) *Pension de vieillesse proportionnelle (20 à 29 ans de services) :*

1° Le taux de la pension devient strictement proportionnel aux années de service. Il est fixé à 1/30e de la pension pleine par année de service.

2° L'ouvrier du fond, admis à 55 ans à une pension proportionnelle pour 20 à 29 années de fond et qui compte en outre des services à la surface, reçoit, à l'âge de 60 ans, un supplément d'un montant de 1/30e de la pension pleine de surface par année de service à la surface.

Le maximum du nombre total d'années de services qui peuvent entrer en ligne de compte, est fixé à 30 ans.

c) *Pension d'invalidité :*

Le maximum de la pension d'invalidité — qui est fixée, pour les invalides mariés, à 300 fois la $1/2$ du salaire journalier — est porté de 13.600 francs à 18.000 francs.

d) *Bonification de services :*

Une disposition nouvelle assure le respect des intérêts des ouvriers mineurs belges résidant dans les communes belges annexées dès le 18 mai 1940 par l'Allemagne, qui ont été obligés de travailler en Allemagne après cette date.

Cette période de travail obligatoire est considérée comme du service minier effectif.

e) *Pension de survie des veuves :*

La pension de survie des veuves âgées de 55 ans est portée de 4.200 francs à 6.400 francs comme pour les veuves de la loi générale âgées d'au moins 55 ans.

f) *Pension de vieillesse des veuves :*

La pension de vieillesse des veuves étant fixée à la moitié de la pension du mari, l'augmentation de la pension des ouvriers entraîne automatiquement une augmentation de la pension de leurs veuves.

Il est, de plus, prévu que cette pension ne peut être inférieure à la somme de 6.400 francs qui représente le montant de la pension de survie des veuves âgées de 55 ans.

Enfin, les veuves des ouvriers mineurs qui bénéficiaient d'une pension en vertu de la législation antérieure au 30 décembre 1924 bénéficient, en remplacement des allocations que cette ancienne législation leur accordait, de la pension de veuve prévue par l'arrêté-loi du 26 août 1946.

LE RÉGIME DE RETRAITE DES OUVRIERS MINEURS A LA DATE
DU 31 DÉCEMBRE 1946.

A. — COTISATIONS.

Les cotisations d'assurance sont fixées, pour les ouvriers du fond occupés dans les mines de houille, à 31 % des salaires, soit 23 % à charge des exploitants et 8 % à charge des ouvriers.

Pour les autres ouvriers, elles sont fixées à 27 % des salaires, soit 19 % à charge des exploitants et 8 % à charge des ouvriers.

Ces cotisations couvrent l'assurance en vue de la vieillesse, du décès prématuré de la maladie, de l'invalidité, ainsi que les vacances annuelles, les congés complémentaires des ouvriers du fond des mines de houille, le soutien aux chômeurs, les allocations familiales et le rééquipement ménager.

Pour la perception des cotisations pour le soutien aux chômeurs, les allocations familiales et le rééquipement ménager, il n'est pas tenu compte de la fraction des salaires dépassant 4.000 francs par mois.

B. — PRESTATIONS.

a) *Pension de vieillesse normale* (au moins 30 années de service).*Conditions d'octroi :*

1° être occupé dans une industrie assujettie à l'âge légal de la retraite, c'est-à-dire à l'âge de 55 ans pour les ouvriers du fond (ainsi que pour les machinistes d'extraction qui ont été occupés à ce service spécial pendant au moins 30 ans), de 60 ans pour ceux de la surface;

2° justifier d'au moins 30 ans de services dans les industries assujetties;

3° justifier de 264 journées de travail pendant l'année précédant la date de cessation de travail, pour l'ouvrier qui a été occupé plus d'un an en dehors des industries assujetties au cours des 10 dernières années précédant l'âge de la retraite.

Dérogation à ces conditions :

1° l'ouvrier du fond des mines de houille qui a été occupé après le 31 janvier 1945, peut, dès qu'il justifie de 30 années de services au fond, demander la pension de vieillesse, quel que soit son âge (pension anticipée);

2° est considéré comme occupé à l'âge légal de la retraite, s'il compte au moins 30 ans de services, le titulaire d'une pension d'invalidité, l'ouvrier qui a dû cesser le travail dans les industries assujetties par suite d'un accident, par suite de crise économique ou d'abandon de l'exploitation qui l'occupait et l'employé ou secrétaire permanent des organisations syndicales centrales des ouvriers mineurs qui a quitté la mine pour cet emploi.

Montant annuel de la pension de vieillesse normale :

20.070 francs pour l'ouvrier du fond, marié, ne travaillant plus;

13.380 francs pour l'ouvrier du fond, célibataire, veuf ou divorcé, ne travaillant plus;

16.470 francs pour l'ouvrier de la surface, marié, ne travaillant plus;

10.980 francs pour l'ouvrier de la surface, célibataire, veuf ou divorcé, ne travaillant plus.

L'intéressé qui, après son admission à la pension, travaille encore à un salaire supérieur à 1.000 francs brut par mois, reçoit une pension réduite de 3.504 fr. par an, s'il est marié (fond et surface), et de 2.400 francs par an, s'il est célibataire, veuf ou divorcé (fond et surface).

Le pensionné engagé pour travailler comme moniteur des prisonniers de guerre allemands est considéré comme ne travaillant plus.

N. B. — L'ouvrier pensionné de la surface qui compte au moins 15 ans de services au fond, reçoit 1/30e de la pension pleine de l'ouvrier du fond, par année de service au fond, le maximum du nombre total d'années de services à prendre en considération étant fixé à 30 ans.

b) *Pension de vieillesse proportionnelle* (20 à 29 ans de services).*Conditions d'octroi :*

1° être occupé dans une industrie assujettie à l'âge légal de la retraite, c'est-à-dire à l'âge de 55 ans pour les ouvriers du fond, de 60 ans pour ceux de la surface;

2° justifier de 20 à 29 ans de services dans les industries assujetties;

3° justifier d'au moins 1.584 journées de travail au cours des dix années qui précèdent la date de cessation de travail, dont 264 au cours de la dernière année.

Dérégation à ces conditions :

Est considéré comme occupé à l'âge légal de la retraite, s'il compte au moins 20 ans de services, le titulaire d'une pension d'invalidité, l'ouvrier qui a dû cesser le travail dans les industries assujetties par suite d'un accident, par suite de crise économique ou d'abandon de l'exploitation qui l'occupait et l'employé ou secrétaire permanent des organisations syndicales centrales des ouvriers mineurs qui a quitté la mine pour cet emploi. —

Montant annuel de la pension de vieillesse proportionnelle :

La pension est fixée, par année de services, à :

699 francs pour l'ouvrier du fond, marié, ne travaillant plus;

446 francs pour l'ouvrier célibataire, veuf ou divorcé, ne travaillant plus;

549 francs pour l'ouvrier de la surface, marié, ne travaillant plus;

366 francs pour l'ouvrier célibataire, veuf ou divorcé, ne travaillant plus.

L'intéressé qui, après son admission à la pension, travaille encore à un salaire supérieur à 1.000 francs brut par mois, reçoit une pension réduite fixée, par année de services, à 115 francs par an, s'il est marié (fond et surface) et de 80 francs par an, s'il est célibataire, veuf ou divorcé (fond et surface).

Le pensionné engagé pour travailler comme moniteur des prisonniers de guerre allemands est considéré comme ne travaillant plus.

N. B. — L'ouvrier pensionné de la surface qui compte au moins 15 ans de services au fond, reçoit, pour chacune de ses années de services au fond, le taux prévu ci-dessus pour l'ouvrier du fond.

D'autre part, l'ouvrier du fond, admis à 55 ans à une pension proportionnelle pour 20 à 29 années de fond et qui compte en outre des services à la surface, reçoit, à l'âge de 60 ans, un supplément de $\frac{1}{30}$ de la pension pleine de surface par année de service à la surface, le maximum du nombre total d'années de services pouvant entrer en ligne de compte étant fixé à 30 ans.

c) *Pension d'invalidité.*

Conditions d'octroi :

1° avoir dû abandonner le travail par suite de maladie entraînant une incapacité de travailler normalement dans une industrie assujettie;

2° avoir introduit la demande dans le délai de 2 ans à partir de la date de la cessation effective de travail dans une industrie assujettie;

3° n'avoir pas atteint l'âge de 60 ans au moment de la cessation effective du travail;

4° justifier de 10 à 20 ans de services, selon l'âge de l'intéressé, sauf si, au cours de sa carrière ouvrière, il n'a pas été occupé plus d'un an en dehors des industries assujetties;

5° justifier d'au moins 150 jours de travail durant l'année qui a précédé le début de la maladie, cause de l'invalidité, sauf si, depuis sa première entrée

dans une industrie assujettie, l'intéressé n'a pas été occupé plus d'un an en dehors de celles-ci;

6° avoir épuisé son droit aux indemnités d'incapacité primaire.

Montant annuel de la pension d'invalidité :

La pension est fixée, pour les invalides mariés, à 300 fois la moitié du salaire journalier, sans pouvoir dépasser 18.000 francs.

Elle est réduite d'un tiers pour les invalides célibataires, veufs ou divorcés, et pour les invalides vivant séparés de leur épouse (sauf si celle-ci ne bénéficie pas d'une part de la pension du mari et si celui-ci a à sa charge un enfant de moins de 16 ans).

Si l'intéressé compte au moins 20 ans de services au fond, le salaire à prendre en considération est celui gagné pendant les 4 dernières semaines de travail au fond.

La jouissance de la pension d'invalidité est retirée à l'intéressé à qui son travail rapporte plus de 1.000 francs brut par mois.

d) *Pension d'épouse séparée :*

Sauf cas d'exclusion (indignité) déterminés par arrêté royal, l'épouse séparée peut obtenir la différence entre le montant de la pension à laquelle son mari aurait droit, s'il n'était pas séparé, et le montant de la pension qu'il reçoit effectivement au titre de séparé.

e) *Pension de survie de veuve.*

Conditions d'octroi :

1° le mari devait, au moment de son décès : être encore occupé dans une industrie assujettie, ou être pensionné ou pensionnable pour vieillesse ou pour invalidité, ou avoir abandonné le travail dans les industries assujetties depuis moins de 12 mois pour cause de maladie et n'avoir pas travaillé dans d'autres industries;

2° le mari doit avoir été occupé effectivement pendant au moins un an dans une industrie assujettie, sauf dans le cas où il est décédé des suites d'un accident de travail.

Montant annuel de la pension de survie :

Jusqu'à l'âge de 55 ans, la pension de survie est fixée à 1.920 francs ou 1.344 fr. par an, suivant que le mari justifiait ou non d'au moins 30 années de services.

A l'âge de 55 ans, la pension comporte uniformément les rentes, une majoration de rente et un supplément de 6.400 francs.

La pension de survie est retirée en cas de remariage et restituée en cas de dissolution du nouveau mariage.

f) *Pension de vieillesse de veuve.*

Conditions d'octroi :

1° avoir atteint l'âge de 60 ans;

2° être la veuve d'un ouvrier mineur pensionné ou pensionnable pour vieillesse ou pour invalidité, ou être la veuve d'un ouvrier mineur occupé dans une

industrie assujettie au moment de son décès ou licencié par suite de crise économique ou abandon d'exploitation;

3° avoir été unie à un ouvrier mineur pendant au moins 10 ans, même par des mariages successifs.

Montant annuel de la pension de vieillesse de veuve :

La moitié du montant de la pension dont bénéficiait le mari ou dont il aurait bénéficié s'il avait vécu jusqu'à l'âge de la pension.

g) *Allocation pour orphelins âgés de moins de 16 ans.*

Conditions d'octroi :

1° que l'enfant, qu'il soit légitime, naturel, adopté en droit ou en fait, devait être à la charge effective du mari, au moment du décès de celui-ci;

2° l'enfant ne se procure pas par son travail personnel des ressources supérieures à 510 francs par mois;

3° l'article 183 de l'arrêté-loi du 22 septembre 1946, relatif aux allocations familiales pour salariés, n'est pas d'application.

Montant annuel des allocations :

1° orphelins de père :

1.008 francs par enfant, pour chacun des 4 premiers enfants;

1.152 francs par enfant, quand il y a 5 enfants;

1.296 francs par enfant, quand il y a 6 enfants;

1.440 francs par enfant, quand il y a 7 enfants;

1.584 francs par enfant, quand il y a 8 enfants et plus.

L'allocation est payée à la veuve, à la personne ou à l'institution qui assume la charge des enfants.

2° orphelins de père et mère :

Le montant annuel de l'allocation est fixé à 1.584 francs et est payé à la personne ou à l'institution qui en assume la charge.

h) *Charbon gratuit :*

Une fourniture annuelle de 3.400 kgr. de charbon est effectuée, à charge du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs, aux pensionnés pour vieillesse ou pour invalidité et aux veuves pensionnées pour vieillesse, s'ils jouissent d'une pension pour 30 années au moins de services dans les mines de houille.

Cette fourniture est de 1/30 de 3.400 kgr. par année de services dans les mines de houille, pour les pensionnés pour vieillesse ou pour invalidité comptant moins de 30 ans de services, pour leurs veuves pensionnées pour vieillesse et pour celles des veuves titulaires d'une pension de survie qui sont appelées à bénéficier, à l'âge de 60 ans, de la pension de vieillesse.

D'autre part, le Fonds national de retraite des ouvriers mineurs accorde du charbon, sur la base de 3.000 kgr. par an, aux ouvriers malades, du 7e au 12e mois inclusivement de jouissance de l'indemnité d'incapacité primaire.

i) *Disposition spéciale :*

Le bénéfice de tout avantage — sauf les rentes — est supprimé aux intéressés qui ont été condamnés par la justice belge ou par la justice d'un pays allié pour faits de trahison, de défaitisme ou d'incivisme quelconque.

BÉNÉFICIAIRES DE LA LÉGISLATION SPÉCIALE — CHARGES — COTISATIONS.

Nombre des bénéficiaires, au 31 décembre 1946, de la législation spéciale sur la retraite des ouvriers mineurs et assimilés.

Pensions de vieillesse	38.681
Pensions d'invalidité	14.084
Pensions de vieillesse de veuves.	18.024
Pensions de survie de veuves.	12.016
Enfants et orphelins	5.275
Epouses	95
	88.175

Sommes liquidées en 1946 en exécution de la législation spéciale.
(Chiffres provisoires.)

Pensions de vieillesse fr.	609.600.000
Pensions d'invalidité.	219.350.000
Pensions de veuves (vieillesse et survie)	227.430.000
Orphelins	6.028.000
	Fr. 1.062.660.000

Répartition des sommes liquidées en 1946.
(Chiffres provisoires.)

A charge de l'Etat fr.	713.120.000
A charge du Fonds National de retraite des ouvriers mineurs.	335.930.000
A charge de la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite	13.610.000
	Fr. 1.062.660.000

N.B. — Le Fonds National de Retraite des ouvriers mineurs a « capitalisé » en outre, aux comptes des assurés, une somme de 92.570.000 francs (chiffre provisoire).

Montant des cotisations en 1946.
(Chiffres provisoires.)

1° pour l'assurance réglée par la législation spéciale sur la retraite des ouvriers mineurs et assimilés :

Cotisations patronales fr.	307.946.000
Cotisations ouvrières.	213.194.000
	521.140.000

2° pour les vacances annuelles et les congés complémentaires des ouvriers du fond des mines de houille fr. 237.505.000 |

3° pour les autres services de la Sécurité Sociale, y compris le rééquipement ménager 588.605.000 |

Fr. 1.347.250.000

(20)

Charges pour 1947.

(Prévisions faites à l'époque où le budget a été dressé.)

Charges de l'Etat	fr. .	818.000.000
Charges du Fonds National (pensions, charbon et capitalisation.		518.000.000

N° 140 Fr.

1946 – 1947

Tableau synoptique des pensions

Cfr. 35 mm.

1 plan

(2A)

Quelques réflexions à propos du tableau synoptique.

Des chiffres figurant au tableau, il appert qu'en 1946, le nombre de bénéficiaires de pensions et de rentes était de 984.249, en augmentation de 32.216, comparativement au nombre de l'année 1945.

Dans ce total, ne sont pas compris : a) les pensions et rentes diverses pour lesquelles il est prévu au budget de 1947 un crédit de 843.016 francs; b) le nombre de bénéficiaires de pensions servies par la Caisse des ouvriers du Département des Communications à laquelle l'Etat versera un subside de 8.621.700 francs; c) le nombre de bénéficiaires de pensions dont on ne trouve pas trace dans le budget et qui sont payées à l'intervention de la Société Nationale des Chemins de fer, des provinces et des communes et de certains organismes parastataux.

Nous pouvons donc conclure que le nombre de bénéficiaires de rentes et de pensions dépasse largement le chiffre d'un million.

Le tableau nous révèle, en outre :

1° que les dépenses réelles qui, en 1945, étaient de l'ordre de 5.702.538.000 francs, sont passées, en 1946, à 7.557.172.000 francs, soit une augmentation de 1.854.634.000 francs;

2° que l'intervention de l'Etat qui, en 1945, était de 4 milliards 477 millions, est passée, en 1946, à 5 milliards 290 millions, soit une augmentation de 813 millions;

3° que les dépenses afférentes aux pensions civiles et militaires, aux pensions de guerre et aux rentes afférentes aux ordres nationaux sont entièrement à charge de l'Etat.

En 1945, elles étaient de 2.887.342.638 francs; en 1946, de 3.678.657.272 francs, soit une augmentation de 791.314.634 francs;

4° Que l'Etat est intervenu à raison de 1.611 millions dans les dépenses afférentes aux pensions de vieillesse et à celles des ouvriers mineurs, tandis que le Service de la Sécurité sociale y est intervenu pour une part de 1.666 millions.

Notons en passant que, suivant le rapport sur l'activité en 1945 du Service de la Sécurité sociale, la part destinée aux pensions de prévoyance sociale à la suite des versements effectués était de 2.427.299.714 francs.

Les chiffres officiels relatifs à l'exercice de 1946 ne sont pas encore connus, mais il appert d'une conférence de M. Fuss, Secrétaire général du Ministère du Travail et de la Prévoyance sociale, que les versements effectués atteindraient 4.120 millions;

5° que la dépense afférente aux pensions de veuves et orphelins des fonctionnaires civils et militaires est, en principe, entièrement à charge des intéressés, qui subissent de ce chef une retenue de 6 % sur leurs rémunérations.

Nos prévisions, consignées dans le rapport sur les budgets de 1945 et 1946 en ce qui concerne la diminution du nombre de pensions d'invalidité et des victimes de la guerre 1914-1918 et l'augmentation du nombre de celles résultant de la guerre de 1940-1945, se sont confirmées. En effet, il y a une diminution de 5.726 pensions, soit 3.101 invalides et 2.625 victimes civiles de la guerre 1914-1918, contre une augmentation de 15.017 pensions de la guerre de 1940-1945 (10.302 invalides et 4.715 victimes civiles).

La documentation que nous trouvons dans le projet de budget ne nous permet pas de répartir entre les différentes catégories de rentes et de pensions les crédits demandés pour 1947.

Il importe qu'à l'avenir, le Parlement soit mis en mesure de se rendre compte exactement de la charge des pensions.

C'est ainsi que nous trouvons à l'article 7 du budget le crédit de 592.200.000 francs pour les dépenses résultant de la guerre 1940-1945. Or, au budget du Ministère de la Reconstruction, il est prévu à l'article 35 un crédit de 54.950.000 francs à titre de subsides aux œuvres, organismes et aux groupements s'occupant des victimes de la guerre; à l'article 51, un subside de 254 millions à titre d'allocations mensuelles aux veuves et ayants droit des prisonniers politiques décédés ou fusillés et aux ayants droit des prisonniers politiques non encore rentrés; à l'article 52, un crédit de 20 millions à titre d'allocations allouées aux prisonniers politiques se trouvant en état d'incapacité de travail.

Il s'indique qu'il y a lieu de connaître la charge exacte qui résulte en matière d'allocation aux victimes, aux veuves, ascendants et orphelins civils de la guerre de 1940-1945.

Quoi qu'il en soit, nous avons complété la dernière colonne du tableau au moyen des données que nous trouvons dans le projet en discussion.

Pensions communales.

En vertu de l'article 1er de l'arrêté du Régent du 1er novembre 1946, « des sections de liquidation des arrérages et de répartition du service des pensions communales rattachées jusqu'alors au Ministère de l'Intérieur, ont été transférées au Ministère du Budget. »

A la date du 12 avril, nous avons demandé à M. le Ministre du Budget les raisons et la portée de ce transfert.

Il nous semble, en effet, que le service des pensions communales n'ayant aucun rapport avec le budget de l'Etat, ni avec le Trésor public, il était indiqué de le maintenir au Département de l'Intérieur, tuteur en quelque sorte des communes.

Nous avons demandé, en même temps, de nous tracer les attributions respectives du Ministère de l'Intérieur et du Ministère du Budget en matière de pensions communales et de nous faire connaître, par nature d'allocation, le nombre et le montant total des pensions dont le transfert a été opéré par l'arrêté précité.

A ce jour, soit le 30 avril, nonobstant notre insistance, aucune réponse ne nous est parvenue.

Votre Commission regrette une fois de plus qu'il ne soit pas répondu aux demandes de renseignements des rapporteurs de budget. Cette pratique retarde non seulement les travaux du Parlement, mais entrave en même temps son contrôle.

Elle insiste pour que des mesures soient prises par le Gouvernement pour mettre fin à cette pratique.

Le budget a été adopté par la Chambre des Représentants, par 176 voix et 1 abstention.

Votre Commission, par 10 voix contre 1, propose au Sénat d'adopter le budget.

Le présent rapport a été admis à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. DOUTREPONT.

Le Président,
CYR. VAN OVERBERGH.

Projet de loi contenant le Budget des Pensions pour l'exercice 1947.

Texte amendé par la Commission.

ART. 5-3. — Academia Belgica à Rome : rente annuelle et viagère audonateur d'une bibliothèque historique : 150.000 francs.

Supprimer ce crédit.

Justification.

Il s'agit d'une rente annuelle et viagère que le Gouvernement se propose d'accorder à M. Franz Cumont, qui a donné à l'établissement d'utilité publique susvisé une très précieuse bibliothèque de plus ou moins 30 millions de francs.

L'opportunité de l'octroi d'une rente à ce distingué savant n'est nullement en question, le geste de reconnaissance du Gouvernement est au contraire vivement apprécié. Il s'agit uniquement de la forme. Selon l'article 114 de la Constitution, « aucune pension, aucune gratification à charge du Trésor public, ne peut être accordée qu'en vertu d'une loi ». La jurisprudence exige une loi spéciale et préalable ainsi qu'il est démontré par les nombreux précédents cités dans le rapport concernant le budget des Pensions pour l'exercice 1947.

D'autre part, la Commission des Finances estime que ce crédit de 150.000 fr. devrait être classé au budget de la Dette publique ainsi qu'il a été fait pour un crédit de 300.000 francs prévu à l'article 2 de ce budget au titre de rente au profit de la Ville de Bruxelles (loi du 4 décembre 1842 acceptant le transfert en propriété de la Ville de Bruxelles à l'Etat de certains immeubles et collections moyennant une rente annuelle de 300.000 francs.)

En résumé, la Commission des Finances demande : 1° l'intervention d'une loi spéciale; 2° l'inscription du crédit au budget de la Dette publique et non à celui des Pensions.